

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 60 korona. Félévre 30 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Dr. PÁP ZOLTÁN

Szerkesztő: Dr. ÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 22.
TELEFON-SZÁM: ...
Szerkesztőség 702. Kiadóhivatal 700.

Tisztelettel felkérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt sziveskedjenek lehetőleg gyorsan intézkedni, hogy a lap küldése fönnakadást ne szenvedjen.

A parlament munkaképessége.

Budapest, január 15.

A házszabályrevízió terve ezuttal egészen komoly formában jelentkezik: a politikai vezérek napok óta vitáznak fölötté s a kormányelnök egy interpellációra adott válaszában ma már határozottan ki is jelentette, hogy a revíziós javaslat rövid időn belül a képviselőház elé kerül.

A politikai égboltozat uralkodó planétája ezzel a házszabályrevízió lett, ragyogásban és jelentőségben méltó arra, hogy addig, amíg megoldódik, a maga számára foglaljon le minden érdeklődést.

Azon a kérdésen, hogy a házszabályrevízió szükséges-e? messze túl vagyunk. A közelmúlt tanúságai a közeljövő feladataival egyetemben arra utalnak bennünket, hogy erre a problémára valami megoldási módot kell találni. A közelmúltban, teljes másfél esztendeig, Damokles kardja gyanánt függött a nemzeti kormányzat feje fölött hol egy horvát, hol egy nemzetiségi obstrukció veszedelme. Mint a lábán megbéklyózott

paripa, csak lassan, bukdácsolva vergődhetett haladó útján előre a magyar államiság, idegen nációk felesleges szavakból font hurkokat vetettek útjába. A folyton fokozódó jogos fölháborodás lassan érlelte a közvéleményt arra a meggyőződésre, hogy ez így nem tűrhető tovább. Nem szabad kockáztatni ezután, hogy tiz-husz oláh vagy horvát képviselő, egymással összefogva, bármikor tetszése szerint akaszthassa meg a magyar parlamentárizmus gépezetét.

Az éremnek azonban ez csak az egyik oldala. Ha semmi más okunk nem lenne a házszabályrevízióra, csak az, hogy a parlament mai összetétele mellett egy hazafiatlan kisebbség obstrukciója lehetetlenné tétessék, százszor meg kellene gondolni, hogy csináljuk-e hát meg ezt a házszabályrevíziót? Mert a parlament mai összetételében nem a közvélemény többségének képviselője. Ennek a parlamentnek az alapjait egy olyan többség rakta le, amelyiknek főcélja az volt, hogy a maga párturalmát időtlen-időkre biztossítsa, még a közvélemény megnyilatkozásának meghamisítása árán is. A mai parlament így tulajdonképpen nem is igazi népképviselő, hanem egy többségi abszolutizmus szervezete. Ilyen viszonyok között normális alkotmányos fegyverekkel sohasem érvényesülhetett volna a hazafias kisebbség. Csakis úgy érvényesülhetett, hogy revolvért szegezett a

többség mellének s parlamenti forradalommal verte le az önkényuralmat gyakorló majoritást. A meglevő módon szervezett törvényhozó testületben így alkotmánygarancia jelentőségére emelkedett az obstrukciós fegyver s a Damokles-kard addig, míg méltatlan kezbe nem jutott, a nemzeti ügynek igen jó szolgálatokat tett. Éppen azért, ha csak a közel mult tanúságairól volna szó, érdemes lenne nagyon is meggondolni, hogy vajjon összetörjük-e ezt a kardot? Azért, hogy muló kellemetlenségek a hazafias többség útjából elháruljanak, szabad-e még a lehetőségét is kizárni annak, hogy egy újabb nemzeti küzdelem esetén egy hazafias kisebbség kénytelen legyen lemondani leghathatósabb fegyveréről?

De nemcsak a multról van itt szó, hanem a jövőről is és a házszabályrevíziós tervet a hazafiatlan elemek megrendezésén kívül sokkal hathatósabban támogatja egy másik érv: küszöbön áll a választói jog reformja s az új, tekintélyében, hatásában megnövekedett népparlament természetesen nem veheti hasznát a korcs elődje által használt házszabályoknak. Mihelyt arról van szó, hogy a két reform egymással összefüggően történjék, nincs tovább ok semmiféle aggodalomra. Egy szempontot nem szabad itt szem elől téveszteni: egészséges parlamentarizmus célja csak az lehet, hogy a törvényhozás

Visszatérés.

Írta: Dr. Hódy Lajos.

(Utányomás filoz.)

Tehát vége...

Visszavonhatatlanul vége. Tudta, érezte már régen, megsugta igazi ösztöne — minden jel odamutatott — hogy a nagy boldogságot fel kell váltani a nagy, az örök szomorúságnak.

Nincs a bánat elől menekvés, hiába igyekszik, fut előle a legtelivébb angol ílyer hátán, avagy a szélvészsebességgel száguldó expresszvonat különfülkéjében... post equitem atra sedet cura!

Künn a tavaszi nap melengette lány sugarával az ébredő természetet, aranyfonalai keresztül-kasul szőtték a hálót dobbanó szívek köré, tele volt a levegő titkos sóhajokkal, epedő vágyakozásokkal, az öreg Föld megifjodva tárta elé keblének legrejtettebb kincseit, mágneses fluidumot lopva ijuba, öregbe egyaránt — Várnai Etelka pedig, az Olympia-színház segédzenésznője letört lilomként, halványan, busan üldögélt körüli lakásának nappali szobájában — az „intim sarokban“...

Annak a puha, bájos, meleg kis fészeknek minden butora, a szőnyegek, a japáni étagereken elhelyezett nipek, a sárgaréz ágyak, a sejtelmesen redőzve aláhulló függönyök, sőt a kályha tetején gubbaszkodó, vigyorgó pofájú márványsatyr is, mind mind rá emlékezteti, ő reá: Debrőy Lászlóra, a VII. számú sebészeti klinika első tanársegédjére, akit egyedül neki volt joga becéző nevével Laczónak szólítani. Szerinte a vi-

lág legjobb, legaranyosabb, legédesebb doktóra...

S most itt ül a medvebőrrel letakart nagy fauteilben maga elé meredve, kezei tehetetlenül lógnak alá, a feje zug, a szeméi szárazak, tekintete révedező s nincsenek gondolatai. Azaz de-hogy nincsenek. Ugy kergetik egymást, hogy majd megőrül belé.

Még tegnapelőtt itt ült az ölében, jobb karjával átölelve, baljával a hajában babrálva s úgy kérdezte, hamiskásan a szemébe kacintva:

— Szeretsz???

S ő kis vártatva lecsókolta szeméit s azt sugotta vissza:

— Szeretlek.

Nincs ennél büvösebb szó, különösen az — ő ajkáról!

Ma pedig már üres a fészék, nincs ölelés, vége a csóknak, elröppent a boldogság, hasztalan lesi-várja megfeszült idegekkel azt a bizonyos kettős csemetét, amely az ő jövetelét jelezte — csak valami szerelmes szívű cselédeány danája hallatszik be az udvarról, amint vontottan, elnyújtott hangon kornyikálja:

... Akármilyen jeges eső esik,

Mégis fölke-resi...

Hogy is volt az ezelőtt öt évvel, mikor a Margitsziget árnyas lombjai alatt először találkoztak?

Visszaidézi emlékébe az elmúltakat s elvonnulnak előtte sorjában az események, hogy csak úgy sajog belé a szíve. Virágillattal volt tele az egész sziget, az ő lelke pedig mohón szívta magába azokat a csábos, andalító szavakat, amiket

Debrőy Laczi suttogott a fülébe. Azután elcsatant az első csók, olyan édes, olyan mámorító, hogy a kis színövendék Etusnak beleszédült a lelke. Egész valóját átjárta valami isteni érzés. Neki dalolt minden madár, neki nyitlak a virágok, neki zöldült a pázsit, neki csevegett a patkó, az ő kedvéért nevetett a fán minden gyümölcs — boldog volt, szíve tele volt hevüléssel, reménykedéssel, szerelemmel s a napsugarak lángoló sávjain tánczó porszemek hídait alkotak harmatban ázó szeméi előtt — aranyhidat, mely az örökké tartó boldogság paradicsomában vezet...

Mire elvégezte a sziniiskolát, Laczi is fizetéses gyakornok lett a sebészeti klinikán, ami már pozíciót jelent. Lassankint praxisa is bővült s egy szép napon kirepült a szülei házból, magával vitte az obligát garzon-lakáshoz szükséges butorokat s egy kicsi, de kedvesen berendezett fészékben hamarosan együvé került a két bűgő galamb, anélkül, hogy az anyakönyvvezető dikciójának, nemzetiszínű szalaggal átfogott attilájának, násznépnek s egyéb külsőségeknek a hiányát érezték volna, hiszen ott volt a bensőség...

Ugy jártak-keltek az emberek közt, mint házaspár. Egy-két jóbarát is akadt, aki szívesen kereste fel őket; a kollégák hallgatólag tudomásul vették az ügyet, sőt mintha buzdították volna őket: dicsérték a „nagyágos asszony“ konyháját, előszeretettel pusztították a pompás befőttet s nagyokat ittak a szíves házigazda-pár egészségére. Laczi pompásan végezte a dolgát, a jövedelme, ha lassan is, de szaporodott, kezdtek tollasodni, átmentek két szobás lakásba s oda ui butorokat vettek. Együtt nézegették, vá-

tanácskozó termében a nemzeti akarat korlátlanul érvényesüljön. Ennek eddig egy abszolutizmusra berendezett többség volt a megakadályozója, amelyik többség semmi közösségben sem állt a nemzet érzés- és gondolatvilágával. Ilyen körülmények között a nemzeti akarat egész rendellenesen nem a többség, hanem a közvélemény óhajait és reményeit tolmácsoló kisebbség útján érvényesült s az obstrukció nem gálló akadály volt a nemzeti akaratnak, hanem éppen ellenkezőleg: emelő lépcsője. A halálra ítélt parlamenti rendszernek ez volt a legfőbb betegsége.

A választói reform főcélja azonban éppen az, hogy ezt az anomáliát megszüntesse. Az új parlament valódi néparlament lesz, a nemzet igazi közvéleményének jogosult képviselője. Ebben a parlamentben a többség hű tükré lesz a nemzeti akaratnak, amiből következik, hogy többé nem veszedelmes, sőt a nemzeti akarat szabad megnyilvánulása érdekében éppen ellenkezőleg szükséges is az, hogy a meglevő házszabályok revideáltassanak s az új házszabályok paragrafusai közt ne találhasson részt semmiféle obstrukció.

A választói reform s a házszabály-revizio ilyen szoros összefüggésből következik, hogy a házszabály-revizio minden aggodalom nélkül csak az új néparlament számára s a választói reformmal szoros junktimban volna megoldható. Azzal azonban a közvélemény már is tisztában van, hogy amidőn a magyar parlament kamaszkorán túl esve, férfiuvá válik, nem járhat eddigi kantusában, mert megnövekedett termetére új ruha illik.

Budapest, január 15.

A képviselőház holnap délelőtt 10 órakor ülést tart, melyen a brüsszeli cukorkonvenczió becikkelyezéséről szóló javaslatot tárgyalják.

logatták: melyik illene jobban, melyik lenne praktikusabb és olcsóbb. Végre hazakerült a pompás mahagoni ebédlő, a megfelelő kerettel és felszereléssel együtt s megvolt a nagy öröm.

Etus ezalatt szerződést kapott az Olympiaszínházban s a habituék majd elnyelték tekintetükkel a fejedelmi termetű nőt, amikor a színpadra lépett s alig tudták elrejtteni bosszúságukat, ha az invitáló levelek felbontatlanul kerültek vissza küldőikhez. El is nevezték maguk között „Orleansi Etelká”-nak, amivel azonban Etus nem igen törődött, ellenkezőleg nevetve mondta el Laczinak a sikertelen próbálkozások sorozatát s bizony az az intim sarok nagyon sokszor vidám kacajától visszhangzott.

Magától értetődik, hogy Debrőy László visszavonult az ugynevezett nagy társaságtól s bizony a rokonságát is elhanyagolta az édes fészkek kedvéért. Ezt pedig azok az asszonyok, leányok, akiket azelőtt sürriin tánczoltattak, gyakran szórakoztatott szellemes társalgásával — zokon vették s visszakivánták maguk közé, visszakövetelték az irigység, az önzés jogán. Egyszerre felfedezték, hogy Debrőy László el van veszve és rangjához, családjához nem méltó módon él, amikor egy színésznővel él közös háztartásban, holott kaphatna magához illő, rangbéli és vagyonos feleséget s nem kellene számkivetve élni a „társaság”-ból.

A lefőzött habituék is szították a tüzet, csunya harcot indítottak a védtelen színésznő ellen s ha az az öltöző beszélni tudna, de sok elfojtott keserúségről, könyrről, zokogásról regélhetne, aminek tanúja volt... Közbelépett a familia is, vége hossza nem volt a szemrehányásnak, de Laczi tartotta magát, azzal védekezvén, hogy végre is szive vonalmát követi s

A delegációk. A delegációk — mint már megírtuk — csak a hó végén kezdik meg Bécsben a tárgyalásaikat. A magyar delegáció külügyi albizottsága január 27-én, az osztrák delegáció külügyi albizottsága pedig január hó 30-án tart ülést. Osztrák parlamenti körökben ma azt beszélték, hogy az osztrák kormány június elejére újabb delegációs ülésezés tervével foglalkozik és hogy a terv számára már az osztrák delegátusokat meg is nyerte.

A Wiener Allgemeine Zeitung — mint nekünk Bécsből jelentik — beavatott részről a következő értesítést kapta: Illetékes körökben élen foglalkoznak azzal a tervvel, hogy a delegációkat május végére vagy június elejére újabb ülésszakra hívják össze. Ez az ülésszak azonban nem valami különösebb okból szükséges, hanem az a cél, hogy a kormányok visszatérjenek az eddigi gyakorlathoz és még a nyár folyamán állapítsák meg a delegációkkal a következő évi költségvetést. Az utóbbi időkben a delegációk ülésezése mindig a késő téli hónapokra maradt s ezért költségvetési provizóriumhoz kellett folyamodni. Nyugodt parlamenti viszonyok között remélhetőleg ismét vissza lehet térni az eddigi szokáshoz. Valószínű tehát, hogy a delegációkat május végével vagy június elején rendes ülésszakra hívják össze, hogy megszavazzák az 1909. évi közös költségvetést.

A cukorsurtaxe. A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délelőtt Széll Kálmán elnöklésével ülést tartott, melyen a cukorsurtaxeről szóló törvényjavaslatot tárgyalták. A kormány részéről Popovics Sándor államtitkár volt jelen. Hoitsy Pál előadó ismertette a javaslatot. Gróf Teleky Arvéd azt mondta, hogy a magyar cukoripar kedvezőtlen helyzetbe jut azáltal, hogy Ausztriában a cukoradót 8 koronával leszállították és hogy át fognak csempészni cukrot Magyarországra. Kérde, nem-e lehetne Magyarországon is a cukoradót leszállítani. Nagy vita indult meg azután, melynek során Popovics államtitkár és Széll Kálmán, a bizottság elnöke, kifejtették, hogy az adótelési szükség azzal fog egyenlítettetni, hogy az árutalási eljárásnál számbavevessék. Ami a csempészetet illeti, arra nézve a kormány hatályos intézkedéseket fog tenni, hogy azt meggátolja. A cukoradóra vonatkozólag Popovics államtitkár azt mondta, hogy azt belátható időn belül leszállítani nem lehet, mert a fokozódó szükségletek ezt nem engedik meg. A pénzügyi bizottságnak a kormány költségvetését kísérő jelentései is kiemelik, hogy fokozódó szükségleteink vannak, hogy a cukorfogyasztás Magyarországon emelkedett és 1901-től 1906-ig 47 százalék emelkedést tüntet fel.

Désy Zoltán mandátuma. A képviselőház hetedik bírói bizottsága ma Mérey Lajos elnöklésével értekezletet tartott, amelyen Désy Zoltán pénzügyminiszteri államtitkár mandátumát igazolta.

a maga emberségéből (s nem szorul senki kegyelmére. De jött a nagy ágyú. A nagyszakállu igazgató professzor ur ő méltósága, akinek Laczi immár első asszisztense lett, maga elé ezítáta s jószág, de szigorú hangon adta tudtára, hogy — szakítania kell.

— Mondhatom, nehezemre esik, hogy belső dolgaiba kell avatkoznom — szót fényes fekete szakállát simogatva — de értésére adom, hogy többet panaszkodtak a kollégái közül a maga liaisonja miatt. Sőt a paciensei is hangoztatták előttem, hogy jelöljek ki mást a doktorok közül, mert ők nem kívánják ilyen erkölestelen dolognak a támogatói lenni... azt hiszem, megértett, sapienti pauca.

Mikor ezt Laczi elmondta „otthon”, Etus érezte, hogy a legérzékenyebb oldalán fogták meg az ő egyetlenét s kétségbeesetten kapaszkodott minden szalmaszálba, hogy megmentse magának az ő egyetlenét — de hiába. Ez már kenyérgkérdés is volt részben és bizony Laczi — elköltözött.

... Nincs hát menekvés, ki kell üríteni a keserű poharat, hisz reá nézve az élet úgy sem bír vonzerővel az ő aranyos Laczió nélkül. Meg fog halni. Igen, megöli magát s végrendeletet csinál, amelyben mindent az ő édes mindenségére fog testálni. El is indult, hogy megkeresse a revolvert.

Már rátette a kezét a hálószoza ajtó kilincsére, amikor egyszerre gyökeret vertek a lábai: kúttós csengetés hallatszott...

Örömsikolylyal futott ki az előszobába, ott állott már Debrőy László lehorgasztott fejjel s alázatosan csak annyit mondott:

— Itt felejtettem valamit.

A horvát helyzet.

— Rauch Pál Zágrábban. —

Budapest, január 15.

Rauch Pál ma érkezett meg Zágrába. A hivatalos hatóságok s a helyi előkelőségek ovációkkal fogadták, az utcái mob pedig hevesen tüntetett ellene. A bevonulás tehát nem ment egészen simán, de ez nem jelent semmit, mert előre lehetett látni, hogy a tulzók nem szalasztják el ezt a tüntetésre kínálkozó jó alkalmat. Arra, hogy a Rauch akeziójának kilátásai felől ítéljünk, csak ezután kerülhet sor s ebben az, hogy az első debüt kissé lármás volt, semmi szerepet sem játszik. Részletes tudósításunk a következő:

A megérkezés.

Báró Rauch Pál horvát bán az államasutak délutáni gyorsvonatával, csekély késéssel, 2 óra 35 perczkor érkezett Zágrába. Fogadtatására a pályaudvaron megjelentek az összes állami tisztviselők, a többi autonóm hatóságok fejei az alájuk rendelt tisztviselők többségével. Megjelentek továbbá Gerba altábornagy, hadtestparancsnok, Dankl Győző hadosztályparancsnok, altábornagy, báró Steet nyug. tábornagy és számos egyéb tábornok és magasrangú katonatiszt.

Amidőn a vonat berobogott a pályaudvarra, báró Rauch Pál bán, akinek kíséretében Crnkovic Miklós belügyi osztályfőnök, Miksics Ferdinánd és Aranicki Szlavko, valamint Vucsetics főispán, dr. Gavranics, Junkovic Gyula és dr. Jellasics Janikó voltak, elhagyta szalonkocsiját és a perronra lépett, ahol Katicics polgármester-helyettes üdvözölte a bánt.

A bán az üdvözlésre azt felelte, hogy mint Zágráb szülőtte és szülővárosának hű fia, annak érdekeit mindig szem előtt fogja tartani és azokat teljes erejéből elő fogja mozdítani.

Erre dr. Jaksics bán tanácsos a kormány egész tisztviselői kara nevében mély tisztelettel üdvözölte a bánt és Isten hozott-at mondott neki. A bán meleg szavakkal mondott köszönetet és hangsúlyozta, hogy mindenkor támogatni fogja a tisztviselőket, akik a nép érdekét képviselik és a legelső alkalommal közölni fogja velük a nemzet és a haza jólétének emelését célzó intézkedéseit.

A bán mindkét válaszbeszédét a jelenlevők élénk Zivio bán! kiáltásokkal fogadták. A bán a váróterembe vonult, ahol a tábornoki kar tiszteletét fogadta.

Már Katicics polgármester-helyettes beszéde alatt is hangos kiáltások voltak hallhatók a perronra tulnag számban boesáttott tömeg köréből. Dr. Jaksics bán tanácsos beszéde alatt pedig mindinkább fokozódó tumultus támadt. Rövid idő alatt aggasztó tolongás keletkezett. Amidőn a bán az osztályfőnököktől kísérve a kis udvari váróterembe ment, ahol Gerba altábornagy, hadtestparancsnok várt reá a tábornoki kar élén, a váróterem ajtaja előtt óriási tolongás keletkezett. A tüntetők köréből minden oldalról zajos kiáltások hangzottak fel, mint: Le a bánna! továbbá egyes gyalázó felkiáltások az új kormány több tagja ellen. A tolongás valósággal életveszélyes volt. Attól lehetett tartani, hogy többen a tömegből életüket veszítik. Segélykiáltásokat lehetett hallani. A rendőrségnek, mely igen kis számban jelent meg a pályaudvaron s amelynek létszáma a mai napon különben is kevésnek mutatkozott, nem sikerült beavatkoznia. A rendőrök egyáltalában nem tudtak a tömegbe behatolni. A bán eközben, miután az udvari váróteremben óriási tumultus keletkezett, elhagyta a pályaudvar épületét. Az udvari várótermet egyetlen ember védte, úgy, hogy az az ajtó elé állott és a betolakodni akaró tömeget visszatartotta. Ennekül igen komoly következmények állhattak volna be.

Tüntetés a bán ellen.

Amidőn a pályaudvar épülete előtt összegyűlt nagyszámu tüntetők a bánt meglátták, hangos abcsugkiáltások és gyalázó kifejezések hangzottak el. A bán azonban nyugodtan állva maradt és környezetének egyes tagjaival beszélgetett. A pályaudvaron uralkodó óriási zavar következtében a bán környezetéhez tartozó magas tisztviselők közül többen elszakadtak a bántól és csak egyenként tudtak ismét hozzá visszajutni.

A bán azt kérdezte:

— Hol van Géza fivérem?

Eközben báró Rauch Géza is kijött a pályaudvar épületéből. A tüntetések ezalatt tetőpontjukat érték el. Éles füttyök és zajos kiáltások voltak hallhatók, ami által oly óriási lármát keletkezett, hogy a kocsi elé fogott lovak, nemkülönbön a lovasrendőrség lovai megvadultak. Amidőn csukott kocsi hoztak a bánnak és a rendőrkapitány kinyitotta előtte a kocsi ajtaját, a bán ezt mondta:

— Nyitott kocsi akarok. A fiatalabb urak utazhatnak csukott kocsiiban.

Miután azonban nem lehetett nyitott kocsi szerezni, a bánnak csukott kocsi kellett szállania. Amidőn a kocsi elindult, úgy látszott, hogy a tüntetések még inkább fokozódnak. A bán kocsiját, valamint az azt követő kocsikat kövekkel dobálták meg. Egy bérkocsira, amelyben a bán hivatalt elnökségének egy tisztviselője volt, valóságos kőzáport zúdítottak. A kocsi egyik ablakát betörték, a bennülő tisztviselőt felein egy kő megsebesítette. A bán kocsiját Szentai rendőrhízbiztos vezérletével lovasrendőrség vette körül. A kocsi most a felsőváros felé tartott. Az egész utvonalon mentén a tömeg tüntetése és lármája folytonosan tartott. Ez alatt az alsóváros több pontján voltak tüntetések. Azon épület ablakait, amelyben Crnkovics belügyi osztályfőnök irodája van, bezúrták és az osztályfőnök irodáját jelző táblát leszakították. Tüntetések voltak dr. Gavranics főispán lakása előtt is. Egyes rendőrsztyályok e közben a felsővárosba siettek, hogy a Márkus-teret megvédjék.

Báró Rauch azonban nem hajtatott a bán palota elé, hanem a Rauch-palotába, amely egy mellékutcában van. Itt báró Rauch az épület kapuja előtt megvárta, amíg az egyes funkcionáriusok kocsiikon megérkeztek. Közben egyes tüntető-csapatoknak sikerült a rendőrség által őrizetlenül hagyott egy mellékutcán át abba az utcába hatolni, amelyben a Rauch-palota van. E pillanatban érkezett oda egy lovasrendőrsztyály, amelyet a tömeg ködöbásokkal fogadott. A rendőrség kardot rántott és támadást intézett a tömegre. Tíz személyt letartóztattak. A Márkus-tér környékén lévő mellékutcákban, amelyeket kivétel nélkül rendőrség tartott megszállva, szintén tüntetések voltak. A tüntetések délután 4 órakor véget értek.

A zágrábi hangulat.

A koalíciós-párti lapok, melyek eddig az új bánnal szemben némi várakozó álláspontot foglaltak el, ma már az egész vonalon megkezdtek ellene a leghevesebb küzdelmet. Már panaszolják, hogy egyes helyeken, különösen Generalszki-Stolban, Gomirjén és Tounjban, a járási főnökök a választási lajstromok összeállításánál erőszakosságokat követnek el. Panaszolják, hogy a polgárok közül azokat, kikről tudva van, hogy sem a Frank-párti, sem pedig a kormánypárti jelöltek nem szavaznak, egyszerűen kitérik a jegyzékből és hogy különösen sok vasuti aliztet vesznek fel a jegyzékbe. A hivatalnokokra is nagy befolyást gyakorolnak, hogy a kormánypárt jelöltjére szavazzanak, de a koalíció pártjaihoz érkezett jelentések szerint a tisztviselők mindenütt elvannak tökéve, hogy semmi esetre sem engednek a felelőrl jövő nyomásnak. A koalícióban uralkodó vélemény szerint az új kormányzat csak erőszakos intézkedésekhez nyulhat, ez esetben azonban ugyanazon sors vár báró Rauchra, mint Rakodczayra, mert a horvát országgyűlés okvetlenül vád alá helyezi. E tekintetben a Starcevic-párt és a horvát-szorb koalíció közt teljes az egyetértés.

A zágrábi polgárság a városi képviselőtestület valamennyi tagjának lemondását követeli, mert osztózik Amrus polgármester felfogásában.

Az „Obzor“ gunyosan konstatálja, hogy a magyarok a kényes horvát kérdést azzal a csalóka reményvel és megnyugvással vették le a napirendről, hogy majd Rauch elbánik a horvátokkal. Ugy tüntetik fel Raucht, hogy már az is nagy sikert jelent, hogy teljes kormányval jelenhetett meg Zágrábban, pedig csalódnak, mert a helyzet nem változott.

A horvát jogpárt tegnapi ülésében számos oly kerületben is léptetett fel jelöltet, melyekben eddig képviselve nem volt. A Frank vezetése alatt álló tiszta jogpárt ma délután a Starcevic-dombon tar-

tott gyűlést, melyben a politikai helyzetet beszélte meg és különösen a bán jelöltjeivel szemben követendő eljárás felett tett intézkedéseket. A párt sok helyütt állít fel jelölteket a koalíció jelöltjeivel szemben.

A házzsabályrevizió.

— Megállapították a szöveget. —

Budapest, január 15.

A házzsabályrevizió dolga gyorsan halad előre. Ma délután a kormány tagjai és a szövetkezett pártok elnökei ismét tanácskoztak a képviselőház elnökénél és ezen tanácskozáson már meg is állapították annak a tervezetnek a szövegét, amely szerint a házzsabályokat módosítani kívánják.

A mai tanácskozáson, amely délután öt órakor kezdődött a képviselőház elnöki fogadótermében, a kormány részéről Wekerle Sándor miniszterelnök, gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter, gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter, Günther Antal igazságügyi miniszter és gróf Zichy Aladár, a király személye körüli miniszter jelentek meg. Továbbá ott voltak Nagy Lajos a képviselőház alelnöke, gróf Hadik János belügyi államtitkár, Holló Lajos, Hoitsy Pál, Ugron Gábor és gróf Batthyány Tivadar a függetlenségi párt alelnökei, Széll Kálmán és Nagy Ferencz az alkotmánypárt elnökei.

Harmadfél óra hosszat tartott a tanácskozás, amelyen Justh Gyula elnököt, s ezalatt végleges megállapodás jött létre a házzsabályok reviziójának módjára nézve. E szerint a fősúlyt arra fektetik, hogy a képviselőház munkaképessége a klotür behozatala nélkül is biztosítva legyen. Ebből a célból a házzsabályok módot fognak adni arra, hogy százötven képviselő kérésére az elnök kimondhassa valamely javaslat tárgyalásának sürgősségét, amikor is ezt a javaslatot a Ház azonnal tárgyalás alá veszi és esetleg permanens ülésben tárgyalja le. Beszélnek arról is, hogy százötven képviselő kérésére az elnök a vita bezárását is elrendelhesse, de ez a hír alig bírhat valószínűséggel. A további intézkedések a technikai obstrukció lehetetlenné tételét előzzák a napirend előtti felszólalások és névszerinti szavazáskérések megnehezítésével.

Mindezeket a módosításokat egy szakaszba foglalták össze, amelyet holnap délután egy nagyobb konferencia elé terjesztenek, amely szintén a képviselőházban fog összeülni Justh Gyula elnöklete alatt. Ezen az értekezleten résztvesznek a szövetkezett pártok intező, illetve végrehajtó bizottságainak tagjai is, akiket ma este a képviselőház elnökének fölkérésére az egyes pártok elnökei táviratilag hívtak meg.

A holnapi tanácskozást pénteken pártközi konferencia fogja követni, ugyancsak a képviselőház elnökének elnöklété mellett s amelyre nemcsak a koalíció kebelébe tartozó, hanem más pártállású, illetve pártonkívüli képviselőket is meg fog hívni a képviselőház elnöke. Az eddigi megállapodásokhoz képest a házzsabályok módosítására vonatkozó szöveget a pénteki pártközi értekezlet után fogják nyilvánosságra hozni.

A mai tanácskozáson ezen kívül behatóan foglalkoztak a házzsabály-revizió és az általános választói jog között föllállított junktim kérdéssel is. Nevezetesen a függetlenségi pártnak egy része határozottan azon az állásponton van, hogy a házzsabály-revizió csak akkor léphet életbe, ha az általános választói jogot már törvénybe iktatták és ma délelőtt a képviselőház folyosóján ez a föllógás kifejezést is nyert. A függetlenségi pártnak több tagja nyilatkozott ilyen

értelemben és a koalíción kívül állók siettek is ezt leszögezni.

Ezzel szemben utaltak azonban arra, hogy a junktim abban is megvan, hogy a házzsabályokban biztosítani kell a választójogi reform megteremtésének lehetőségét. Mai házzsabályainkkal egy maroknyi nemzetellenes kisebbség utjába állhat az egész reformnak s különösen a reform nemzeti érdekü megalkotásának, annál is inkább, mert például a költségvetést is el kell látni még a választójogi reform sorakerülte előtt. Ilyenformán a választójogi reformmal junktim tervelt házzsabályrevizió egy részének életbe kell lépnie még a választójogi reform megalkotása előtt; életbe kell lépnie minél előbb, hogy a nagy és elkerülhetetlen reformnak minél előbb s minél biztosabb kézzel való megalkotását biztosítsa. Ennek az álláspontnak politikai szükségessége domborodott ki a mai tanácskozáson is.

Interpellációk napja.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, január 15.

Több jelentős interpellációról adtak hírt a reggeli lapok és ezek a szállingózó hírek tekintélyes számú képviselőt hajszoltak össze a mai ülésre. Még mielőtt megkezdődött volna az ülés, a házzsabályrevizió kapcsán süttő tanácskozások folytak az elnöki szobában és a folyosók bizalmasabb zugolyaiban. Ezek a purparlék még akkor sem szüntek meg, mikor az ülés megnyit és a tegnapielőtt letárgyalt javaslatokat harmadszori olvasásban elfogadták. Ez a harmadszori olvasás volt a mai ülés tulajdonképeni napirendje. Melléje szegődött az összeférhetlenségi zsüri kisorolása, mely abból az alkalomból volt aktuális, hogy Szentiványi Gábor összeférhetlenségi ügyében kellett döntenie.

Csak ezután kerülhetek sorra az interpellációk. Farkasházy Zsigmond a legelőtőbb pontot érintette meg: a házzsabályreviziót. Azt kérdezte a miniszterelnöktől, igazak-e a revizióra vonatkozó hírek? s hogy milyen körülmények között óhajta azt a kormány megvalósítani?

A miniszterelnök szempillantásig sem habozott, hogy a kényes kérdésekre válaszoljon. Azon kezdte, hogy a revizió gondolata nem új. Régóta foglalkoznak vele s most végképpen megérett. Egy bizottsági tárgyaláson Andrássy nyíltan megmondotta, hogy a házzsabályrevizió és a választói reform között junktimot kell fölláítani. Nagyön természetes, hogy ez a kormány úgy fogja átalakítani a házzsabályokat, hogy azokba a klotürnek még árnyéka sem juthat. A szólás szabadságát egyáltalában nem fogják korlátozni; csak arról van szó, hogy a nemzet akarata szabadon és föltétlenül érvényesüljön. Már pedig ennek az akaratnak érvényesülni kell, ha csak azt nem akariuk, hogy fertőbe jussunk. Különben is a revizió gondolata nem a kormány, hanem a pártok köréből indult ki. Az elnök vezeti a tanácskozásokat, melyek már oly előrehaladott ponton vannak, hogy nemsokára publikálhatják a revizió tervezetét. Wekerle Sándor beszédét élénk helyesléssel fogadták; s bárha Farkasházy nem vette tudomásul a választ, az egész Ház tudomásul vette.

A második interpelláció gazdája Visontai Soma volt. Arról tudakozódott, mit kíván a pénzügyminiszter azok ellen az izgatások ellen tenni, melyek az adójavaslatok ellen indultak. Wekerle Sándor erre is nyomban válaszolt. Maró gunyval illette azokat, kik az adójavaslatokat még ma is időszerűtlennek hirdetik. Megígérte, hogy a fölmerülő kifogásokkal behatóan fog foglalkozni; de azok miatt nem érdemes átalakítani az egész kompiexszumot. Azt a vádat pedig, hogy titkos

Mezői Vilmos: Lesz-e junktim?
Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter: ... a magam részéről kijelentem, hogy a házszabályrevíziót egyénleg rendkívül sürgősnek és rendkívül szükségesnek tartom, de a szólásszabadsághoz nyulni eszemágában sincs. (Igaz! Ugy van!) Csak munkaszabadságot akarok. (Élénk helyeslés.)
Kérem a t. Házat, méltóztassék válaszat tudomásul venni. (Élénk helyeslés.)
A Ház a választ tudomásul vette.
Zakariás János és Nagy György kérték, hogy interpellációkat tekintettel az idő előrehaladott voltára, legközelebb mondassák el.
A Ház megengedte s ezzel az ülés háromnegyedeig órákor véget ért.

A t. Házból.

I. Vertán Endre olvassa ...

Különös események nem történhettek, mert déli tizenkét órára volt kitzúve az ülés kezdete és csak husz pontja van a tárgysorozatnak. Ezenkívül mindössze hét interpellációt jegyeztek be. És olyan köd volt, hogy a hideget is csak lámpással lehetett látni, ami azonban a hideget egyáltalán nem zsenirozta. Legtöbb dolga Tassynak, az irodai főigazgatónak volt, aki az okmányokat szedte rendbe. Mivelhogy husz pontból tizenhét pont megszavazott törvényjavaslat harmadszori olvasását tartalmazta. A kiegyezési javaslatokat kellett eképen megszavazni. Ami abból áll, hogy az egyik jegyző olvassa és az elnök azt mondja rá:

— Megszavaztatik. Tárgyalás és hozzájárulás czéljából átküldetik a főrendiházhoz.

E miatt kellett Tassynak az okmányokat rendben tartani, hogy aztán ugyanilyen rendben átvigyük a főrendiházhoz, nehogy az olesó marhasót szavazzák meg a kiegyezési javaslatok helyett.

Bizonvos tehát, hogy ha csupán a jegyzőkönyv szerint igazodnánk, a mai ülés krónikáiból hosszú ideig nem találunk egyebet, mint azt, hogy Vertán Endre olvassa a javaslatokat és a Ház megszavazza.

Am, amíg Vertán Endre olvassa, azalatt a folyosón egyre nagyobb csoportok keletkeznek az előkelőbb parlamenti férfiak közül. A notabilitások érkeztek meg ama nyolevezanasak sorából, akik az összeférhetlenségi állandó bizottságba választottak meg s akik közül az ülés végén kisorsolnak tizenkét rendes tagot és három pótagot, akárcsak esküdtszék lenne és ugyancsak pénzbírság a büntetése, ha a sorsolásra nem jelennek meg. De az is természetes, hogy ha ennyien vannak jelen a bölesek, akkor akad egy kis pikantéria. Mozgolódás, sugdolózás, szimatolás, akció, kombináció és minden más czéző! Most éppen ügyes esetet tudtak felfedezni. A véderő-bizottság ma reggel letárgyalta a honvédelmi miniszter javaslatait, meg is bírálta, el is fogadta, holott ezt a bizottságot Thaly Kálmán, mint elnök csak 22-ére hívta össze. Ime hát az is baj, hogyha korábban végezik el a munkát, mint ahogy tervezik. Mint amiképen az is baj, ha egy csecsemő idő előtt jön a világra. De miképen kelljen korrigálni az ilyet. Visszaküldeni nem lehet, hát mesterséges melegítőbe teszik be, miként a gyöngyvirágot, hogy fagyva is a természetes virág illuzióját keltsa. Összehívják még egyszer a bizottságot s úgy tesznek, mintha tulajdonképen ezen az ülésen határoznák el azt, amit már reggel alaposan elhatároztak. És még ezenkívül a parlamentben nyilvános ülésen is tárgyalni kell felőle, amíg odáig jutunk, miként ma a kiegyezési javaslatokkal, hogy harmadszori olvasásban Vertán Endre olvassa.

Mire való is az a sok bizottság, előkészítés, konferálás, referálás, mi a manónak az a sok ideoda hurcolás, gondolja a kellemetes Ság Manó, aki most fellép az előadói emelvényre és betér-

jeszti a közgazdasági bizottság jelentését, valami postaegyezményről és azt ajánlja:

— Kérem kinyomatni, szétosztatni és az ülések mellőzésével napirendre tűzni.

A hallgatók nagyon elcsodálkoztak vala. Igaz ugyan, hogy erősen benne vagyunk az egyszerűsítési eljárásban és házszabályrevíziós dolgokban, hanem hogy ülések mellőzésével intézzenek el javaslatokat, azt még a Ság Manó kedvéért sem teszik meg. Nyomban ki is korrigálták, hogy csak az osztályokat lehet mellőzni, az üléseket egyelőre nem.

Vertán Endre hát csak olvassa ... olvassa a gyönyörű javaslatokat s imhol azt lehetne hinni, hogy mindjárt vége lesz az ülésnek, Tassy már össze is pakkolta az okmányokat. Azonban nem lehetett megelégedezni a sorsolásról, az összeférhetlenségi bizottságról és az interpellációkról.

Az összeférhetlenségi jurynek két órákor kell összeülnie, azonban a sorsolás előtt egy fél órával szünetet kell adni, hogy a juryzók ebédeljenek. Eszerint az interpellációkat aképpen tüzték ki, hogy fél két órákor félbeszakítsák és két órákor a jury kisorsolása után folytassák. Amiből világos, hogy abban az időben, amikor a jury működik, az ülés csonka lesz és például olyan ember, aki a juryben van elfoglalta, nem interpellálhat.

Érdekesebbnek tartották azonban magát a sorsolást. Az első név, amit Justh Gyula kihuzott, a Csernoch Jánosé volt.

— Éljen! Éljen! — zugták a néppárton és környékén. — Éljen Csernoch János!

Virágnyelven beszéltek. Köztudomásúvá lett, hogy Csernoch János püspökké történt kinevezése bevégzett tény s hogy éppen Justh most kihuzta a nevét, kedvező alkalomnak vélték egy kis tüntetésre.

Ez még tetszett Justhnak. Hanem amikor a Mezői Vilmos nevét kihuzta és derűltég kerekedett, az már nem tetszett. Mivelhogy Mezői interpellációt jegyzett be és hogyha nem végeznék gyorsan a juryben, akkor nem interpellálhatott volna az általános választói jog kérdésében.

Justh lecsengette a derűltéget:

— Ne méltóztassanak nevetni, — szóló szigorúan, — ez kérem egy igen fontos funkció. Mi itt bíróság vagyunk.

Azt akarta mondani, hogy ne nevéssenek nagyon, mert akiket kisorsolnak, azok ebben az esetben nem csupán képviselők, hanem fontos funkciót végeznek: bírák, összeférhetlenségi, akik egy személyi ügyben fognak dönteni.

A bírói tisztet eképpen fontosabbnak nyilvánította, mint a képviselőt.

Amint hogy a képviselői tiszt ma leginkább csak abból állott, hogy:

— Vertán Endre olvasta ... olvasta

II. Halljuk a szép szót ...

Triesztből jött a szomorú hír, hogy Barabás Béla, aki a valóságos belső titkos tanácsosságot nem kapta meg, a tengeri betegséget már megkapta és ágyban, párnák közt fogadta a német interwievoló tudósítót, akinek elmondta, hogy a tengeri hadügy szép, csak az ember többet ad ki, mint amennyit bevesz.

Ez effén azonban már klotürrel se lehet segíteni. Az ilyen obstrukciót a házszabályokban nem lehet megrendszabályozni.

Ellenben a házszabályrevíziót már kitétték a t. Ház szőnyegére. Farkasházy Zsigmond egy interpellációban megkérdezte a miniszterelnököt, hogy mi lesz abból a házszabálymódosító tervezetből, amiről beszélnek, mi lesz?

— Hát törvény lesz! — felelik a vidám magyarok.

Elvégre, ami régi, azt renoválni kell, amiként

az iskolák könyveiben maholnap a klasszikusokat is korrigálni fogják, hogy:

Nyögte Mátvás bus hadát
Wiennnek büszke vára ...

Mire kell a házszabályrevízió éppen most, kérdezi Farkasházy Zsigmond, amikor egyik ülésen egy óra alatt huszonkilencz tárgyat intéznek el, a másikon egy negyedóra alatt huszat. A horvátok miatt? Hisz a horvát obstrukció alatt tető alá került a kiegyezés és ugyanekkor a kvótaemelé is tető alá került. Mit jelent ez?
— Hogy felvirágzott a tető-ipar! — felelik ugyancsak vigan.

— Hej! amikor még bársonyszékekkel dobálóztanak az obstrukció közben! — kísérletezett a szónok a visszaemlékezések terén — akkor bezzeg mindent összetörtünk, csakhogy a házszabályok érintetlenek maradjanak.

Wekerle azonban komolyan felelt.

És a beszédéből mindenki megjegyzett pár szép szót:

— Akkor, — ugymond Wekerle, — a házszabályok oltalmazásánál az volt a cél, hogy a nemzet érvényesüljön és most (a revízióval) ugyancsak az a cél, hogy a nemzet érvényesüljön.

... Persze, hogy ezzel együtt a távbeszélők hosszú ideig nem érvényesülhetnek.

Budapest, január 15.

A katonai kérdések. A katonai kérdéseket az osztrákok csak nem hagyják nyugodni. Különösen a Luegeristák igyekeznek császárhűségüknek kifejezést adni azzal, hogy a katonai kérdéseket folyton napirenden tartják. Osztrák politikai körökben nagy föltűnést kelt Weisskirchner képviselőházi elnöknek egy választógyűlésen fordult beszéde. A beszédnek Magyarország ellen mondott részét, amely a katonai kérdésekről is szól, úgy fogják föl, mint a keresztény-szocialisták ellenállásának bejelentését a tervezett katonai reformmal szemben. A keresztény-szocialista párti politikusok már ma nyíltan beszélnek, hogy opponálni fognak még akkor is, ha minden tényező beleegyezik a reformba. Ugyancsak keresztény-szocialista körökből származik az a hír is, amely ma jutott köztudomásra, hogy Weisskirchner a minap kihallgatáson jelent meg Ferencz Ferdinánd trónörökösénél, hogy újra gratuláljon neki. A keresztény-szocialisták, akik mindig úgy szeretnék magukat föltüntetni, mintha ők volnának a trónörökös politikájának képviselői, kétségtelenül ezt a kihallgatást is ki fogják használni tervezett akciójuk érdekében.

Itt említtük meg, hogy Okolicsányi László, a magyar delegáció hadügyi albizottságának előadója, tegnap Triesztben beszélgetést folytatott a „Neue Freie Presse” tudósítójával. Okolicsányi a nevezett lap közlései szerint úgy nyilatkozott, hogy a katonatiszti fizetések részleges emelése még ebben az évben be fog következni, anélkül, hogy a katonai kérdések egész komplexuma a felszínre vettének s anélkül, hogy valami nemzeti engedmény volna a fizetésemelésért az ellenszolgáltatás. A delegációk — a nyilatkozat szerint — még a nyár folyamán, május végén vagy június elején, megtartják legközelebbi ülésszakukat, amelyen az 1909. évi költségvetést szavazzák meg s amelynek elkövetkezéseig a hangulat — mint Okolicsányi hiszi — a fizetési reform javára Magyarországon meg fog változni.

Okolicsányi nyilatkozata, amennyiben a „N. Fr. Pr.” helyesen adja vissza, az ismert előzmények után bizony furcsának tűnik fel. A kijelentések csak tévedésen vagy félreértésen alapulnak. A miniszterelnök és a honvédelmi miniszter kategorikusan megczáfolták már ezeket a híreszteléseket.

A zárószámadások. A képviselőház zárószámadási bizottsága ma délután 5 órákor Sziklay Ottó elnöklésével ülést tartott, amelyen az 1905. év belügyi zárószámadásait tárgyalta. Jelen volt az állami számvevőszék részéről Rakovszky István elnök, a belügyminiszterium részéről Bezeredy Viktor államtitkár. Hencz Károly előadó szerint az 1905. év

egész kezelése teljesen törvény- és alkotmányellenes, amiért is általánosságban sem fogadja el az 1905. év zárszámadásait. A részletek tárgyalásánál több kérdést intéz Bezzerédy államtitkárhoz, aki megadja a felvilágosításokat.

Képviselőből püspök. A király szombaton aláírta Csernoch János esztergomi praelátus-kanonoknak és országgyűlési képviselőnek csanádi püspökké való kinevezését. A kinevezést hivatalosan holnap, vagy holnapután publikálják. Németh József csanádi püspöki helynök nagyobb kitüntetéssel kap. Csernoch János püspökké szentelése után is megtartja az országgyűlési képviselőiséget. A dolog nem összeférhetetlen. Amíg Csernoch János püspök országos képviselő, addig szünetel főrendiházi tagsága. Drohobeczky Gyula körösi püspökkel és horvát képviselővel hasonlólag történt a dolog.

A főrendiház bizottságából. A főrendiház egyesült pénzügyi, valamint közgazdasági és közlekedésügyi bizottsága pénteken, a hó 17-én délelőtt 11 órakor ülést tart.

A munkásbiztosítási törvény végrehajtási rendeletei. A kereskedelemügyi minisztériumban, az érdekeltek képviselőinek és a szakértő pénztári közegeknek a bevonásával, ma kezdtek meg annak a rendelettervezetnek a tárgyalását, amelyet Kosuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter a munkásbiztosítási pénztárak számvitelének, valamint statisztikai és egyéb nyilvántartásainak tárgyában készített. A kereskedelemügyi miniszter nagy súlyt fektet ezeknek a rendeleteknek és szabályzatoknak mielőbb való kiadására, hogy elejét vegye azoknak az aggályoknak, melyek az érdekeltség körében a törvény végrehajtása szempontjából felmerültek. A munkásság köréből a segélynyújtás hiányossága miatt eddig egyes szórványos eseteket kivéve nem merült, de annál kevésbé is merülhetett volna fel panasz, mert a kerületi pénztárak utasítást kaptak, hogy addig, míg a panaszok elintézésére illetékes választott bíróságok megalakulnak, minden segélyezési igényt a legteljesebb méltányossággal bíráljanak el. A kereskedelemügyi miniszter a törvény életbejuttatásánál, az átmenet biztosítása mellett, gondoskodott arról, hogy a szükségesnél több időt ne vegyen igénybe és hogy ezért a szervezetre és az eljárásra vonatkozó szabályzatok mielőbb kiadassanak, ami rövid idő múlva meg is fog történni.

A nemzetiségi kiübből. A nemzetiségi képviselők klubja ma nem tartott formális értekezletet, mindazonáltal a párt tagjai este hat órakor magánjellegű megbeszélésre gyűltek egybe, melyen élénk eszmecsere folyt a mai interpellációkra adott miniszteri válaszok felett. A nemzetiségi párt tagjai a miniszteri válaszokból azt az impressziót merítették, hogy a kormány a választói reformot az új házszabályok érvénye alatt akarja letárgyalni és hogy a választói jog, ha általános is lesz, de nem lesz titkos és egyenlő. A miniszteri válaszok harcias hangulatot idéztek elő a pártban. A párt a jövő hét elején teljes ülést fog tartani, melyen véglegesen fog dönteni magatartása tekintetében. A pártot a pártközi konferencián Mihályi és Brediceanu képviselők fogják képviselni.

Szentiványi Gábor összeférhetlensége. Szentiványi Gábor képviselő összeférhetlenségi ügyében a zsüri ma délután fél három órakor ült össze az I. számú bizottsági teremben. Előbb Csernoch Jánost, jegyzővé Vertán Endrét választották meg. Az összeférhetlenségi ügy az, hogy Szentiványi Gábor képviselő eladott a földmivelésügyi kormánynak teleítési czélokra, bukovinai csángó-magyarok betelepítésére 550 katasztrális hold ingatlan 420.000 koronáért. Hellebronth Géza előadó referált a zsürinek az összeférhetlenségi bizottság vizsgálatairól. Konstatálja, hogy az adásvételt a földmivelésügyi kormány kezdeményezte. Kihallgatott szakértők az adásvételt az ingatlanok értékének egyezőnek állapították meg. Hellebronth előadása után a bizottság tagjai nem kívánták, hogy a földmivelésügyi kormány részéről megjelent Mezőssy államtitkár felvilágosításokkal szolgáljon. Gróf Teleky Arvéd zsüritag az iratokba való betekintést kérte. A zsüri erre tanulmányozta az iratokat. Barta Ödön kívánságára felolvasták a becselési jegyzőkönyveket. Mezőssy Vilmos kéri Mezőssy államtitkárt, hogy a dévai csángótelep helyzetéről adjon felvilágosítást, miután az eladott ingatlan éppen azt a célt szolgálja, hogy a csángótelep kibővítsék. Mezőssy államtitkár megadja a fel-

világosítást és kijelenti, hogy tulajdonosról, az állam közvetlen károsodásáról szó sincs. Gróf Teleky Arvéd, mint a helyi viszonyokkal ismerős, Mezőssy szavaira megjegyzi, hogy ő maga is az államvasutnak tíz év előtt holdankint 906 koronáért adott földet, tehát ez a holdankint 900 koronával történt vásárlás szerinte reális. A tárgyalás ezzel be is fejeződött. Az elnök feltette a kérdést, fenforog-e összeférhetlenségi eset Szentiványi Gábor képviselő ügyében. A zsüri szavazólapal szavazott. A szavazatok összeszámláltatván, elnök kihirdeti az eredményt, mely szerint a zsüri tizenegy szóval egy ellen kimondta, hogy összeférhetlenség esete nem forog fenn.

Kavarodás egy bizottság körül.

— Az ujonczjavaslatok tárgyalása. —

Budapest, január 15.

A képviselőház véderőbizottsága körül ma nagy kavarodás támadt. A bizottságot, amelynek Thaly Kálmán az elnöke, január huszonkettedikére hívták össze, hogy az ujonczjavaslatokat letárgyalja. A házszabályrevízió hirtelen fölmerült terve miatt azonban a kormány sűrűn kívánta letárgyalatni ezeket a javaslatokat és ezért intézkedett, hogy a bizottság ma délelőtt tíz órakor üljön össze. Thaly Kálmán elnököt, aki Debreczenben volt, táviratúlag hívták Budapestre, de nem értesítették, hogy miért. Thaly tegnap este érkezett a fővárosba, de itteni lakásán sem talált semmi értesítést, hogy miért hívták. Ma délelőtt tizenegy órakor bement a képviselőházba és itt értesült arról, hogy a véderőbizottság Szemere Miklós elnöklete alatt tanácskozik. Thaly Kálmán sértődötten ment a bizottsági ülésterembe és kijelentette, hogy ezt az ülést ő nem hívta össze s miután a bizottság nélküle tanácskozik, lemond az elnökségről. Emellett azonban aggályai vannak aziránt is, hogy a véderőbizottság több tagja, akik egyszersmind delegátusok, mint ilyenek a pólai tengerészeti tanulmányuton vannak elfoglalva s így a bizottság csonka. Minthogy a bizottság mégis folytatta a tanácskozást, Thaly ismét eltávozott.

Wekerle Sándor miniszterelnök, amikor erről az incidensről tudomást szerzett, Thaly Kálmánt az elnöki fogadóterembe kérette, ahol Justh Gyulával együtt hosszas rábeszélés után arra bírta Thalyt, hogy lemondási szándékától álljon el és hívjon össze délután hat órára újabb ülést, amelyen a dolgokat kimagyarázzák. Ez meg is történt s így a véderőbizottság elnökválsága elintéződött.

A bizottság a délelőtti ülésen különben az 1908. évi ujonczkontingens megállapításáról és megajánlásáról szóló törvényjavaslatokkal foglalkozott. Az ülésen igen érdekes nyilatkozatok és kijelentések történtek, egy a honvédelmi miniszter, mint egyes fölcsalók, különösen Kmety Károly részéről. Elsőben is, miután Bakonyi Samu, a bizottság előadója és hat bizottsági tag Triesztből táviratozott, hogy az ülést ne tartás meg, Kmety Károly aggályát fejezte ki a javaslatok mai tárgyalása ellen, de miután egy a honvédelmi miniszter, mint mások kijelentették, hogy ha a javaslatot most le nem tárgyalják, akkor februárban nem lehet sorozni és más sok komplikáció is állna be, a bizottság letárgyalta és el is fogadta a javaslatokat. Kérdést intéztek a honvédelmi miniszterhez, hogy lesz-e egy esetleges pótvajavaslat keretében ez év folyamán létszámemelés, mire a miniszter kijelentette, hogy az ujonczlétszámemelés eddig még egyáltalán szóba sem került. A honvédtüzérség dolgában azt mondta a miniszter, hogy a honvédtüzérségről még egyáltalán nem beszélhet. Ez a kérdés, ugymond, az ő minisztersége alatt egyáltalán nem került napirendre.

Az ülés további folyamán éles összetűzés is történt Kmety Károly és Bolgár Ferencz államtitkár között. Kmety több módosítást ajánlott, amelyeket azonban a többségben levő hatvanhetesek mind leszavaztak. Kmety nyomatékosan tiltakozott az ellen, hogy a honvédségnél a német nyelv nemtudása miatt fiatal tisztakat nyugdíjaznak, hogy a tábornoki karban magyar alig van és indítványozta, hogy az ujonczokat ne a közös hadseregnek szavazzák meg, hanem úgy, mint 1867-től 1875-ig, a „magyar csapatoknak”. Bolgár államtitkár feleletül csodálkozását fejezte ki azon, hogy olyan javaslatokon, amelyek a legfelsőbb

szentesítést megnyerték, módosításokat akar eszközölni. Kmety élesen válaszolta, hogy a paktum ilyen módosításokat megenged s különben is a függetlenségi párt, miután ellenzék nincs, az ellenkezés munkáját is végzi. Hir szerint Wekerle Sándor miniszterelnök helytelenítette, hogy Kmety módosításait leszavazták.

A délutáni ülésen, melyen Thaly Kálmán elnököt, a honvédelmi miniszter jelentéseit tárgyalták le.

Tudósításunk a következő:

A délelőttiülés.

A képviselőház véderőbizottsága ma délelőtt 10 órakor tartott ülésén foglalkozott az 1908. évi ujonczkontingens megállapításáról szóló törvényjavaslatokkal. Az ülésen Szemere Miklós elnököt. A bizottság tagjain kívül jelen voltak Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter, Bolgár Ferencz honvédelmi államtitkár, Baicz vezérkari ezredes, Ferdinándy Géza osztálytanácsos.

Az érdelemes tárgyalás előtt Kmety Károly aggályait fejezte ki afelett, hogy mikor a véderőbizottság több tagja (a delegátusok) hivatalosan távol vannak, megtartják-e a mai ülést.

Jekelfalussy Lajos miniszter arra utal, hogy ha a javaslat most le nem tárgyalatik, akkor februárban nem lehetne ujonczozni.

Bolgár Ferencz államtitkár kiemeli, hogy ezáltal csak a két javaslat tárgyalatik, a többi jelentések nem s így, ha érdelemes katonai vitát óhajt a bizottság, erre meg lesz az alkalom a jelentések tárgyalásánál. Hangsúlyozza, hogy a javaslat tárgyalásának elhalasztása és kései megszavazása sok komplikációt idézne elő az utóállításkor és ezenkívül rendkívül sok munkával járna.

Ferdinándy Béla, Moskovitz Iván, Várady Károly a halasztás ellen szólnak.

Szemere Miklós konstatálja, hogy a bizottság többsége semmi aggályt nem táplál az ülés megtartása tekintetében és mivel a kormánynak, amely iránt mindnyájan teljes bizalommal vagyunk, nehézségeket senki sem kíván támasztani, a bizottság az érdelemes tárgyalásba belemehet.

A bizottság a javaslatok előadására, dr. Bakonyi Samu távollétében, Moskovitz Ivánt választotta meg.

Moskovitz előadó ismertette a két javaslatot, hangsúlyozván, hogy az semmiben sem tér el az előző évben elfogadott törvényektől.

Kmety Károly jónak látja, hogy ha a jövőben, nem az utolsó napokban, majdnem az ujonczozás előtt, hanem mindig az előző évben nyújtassék be az ujonczjavaslat. Kérdést intéz a miniszterhez, hogy lesz-e ez év folyamán létszámemelés egy esetleges pótvajavaslat keretében. A honvédtüzérség ügye iránt is érdeklődik és kijelenti, hogy az állásponjtja az, hogy a honvédségnek tüzéséggel való felszereléséhez szükséges nagy áldozatot megszavazni nem tudná, mert ez nem a honvédség fejlesztése, hanem a közös hadsereg magyar részének különválasztása és fejlesztése után akarja a magyar hadsereget felállítani. Kérdést intéz a két éves katonai szolgálat mihenité tekintetében. Végül sürgeti a honvédegyenruhák magyaros jellegének visszaállítását.

Jekelfalussy Lajos: Működésben állott volna a javaslatot még karácsonykor beterjeszteni, de a törvényhozás egyéb sűrűs feladatokkal rendkívül túl volt terhelve. Különben a jövőben iparkodni fogunk a javaslatot még a jövő évben beterjeszteni. Az ujonczlétszámemelés eddig még abszolút szóba nem került és az erre vonatkozó hírlapi közlemények csupa kombináció alapulnak. A két évi szolgálat ügye elejtve nincs. Az még függő kérdés és megoldására csak a véderőtörvény revíziója alkalmával kerülhet sor. Megjegyzi, hogy ez az országra olyan órási áldozattal jár, hogy a két évi szolgálat behozatalánál fölötőbb döntő szempont az ország feherviselési képessége. Az egyenruházat tekintetében már a képviselőház plénumában nyilatkozott és ezt a nyilatkozatot fenntartja most is. Ez évben különben már kísérlet tesznek a csukaszínű posztóból készült ruhával és már itt is lesz gondja arra, hogy a magyaros jelleg érvényesüljön.

Várady Károly panaszolja, hogy a tiszték között még mindig sok az osztrák honos magyarok rovására. Ohajtana, hogy a haditengerészetben egy a tisztikarban, mint a legénység soraiban is nagyobb tért nyerjen a magyarság.

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter: A magyar tisztikarban még mindig hiány volt és csak ez évben remélhető javulás. Egyébként meg van győződve, hogy a tisztképzők új reformja alapján 12 év alatt teljesen helyre lesz útvé az arányszám az osztrák és magyar honos tiszték között. A tengerészet külön kiegészítő kerületből sorozza a legénységet, de ha valaki bárholonnan jelentkezik és alkalmas, készséggel felveszi a tengerészet kötelékébe. A honvédtüzérségről ma egyáltalán nem beszélhet. 12.500 ujonczból alig tudja ellátni a gyalogság és lovasság szükségletét. Ez a kérdés az

ő minisztersége alatt még egyáltalán nem került napirendre.

Moskovitz Iván előadó reflektált még a felszólalásokra, mire a bizottság általánoságban elfogadta az ujonczlétszám megállapításáról szóló javaslatot.

A czímmel Kmety Károly kéri a „haditengerészet” kifejezés elé odatenni a „közös” kitételét.

Bolgár Ferencz az eredeti szöveg fentartását kéri, egyrészt azért, mert a „közös” kitétel ott áll a „hadisereg” előtt és ez vonatkozik a tengerészetre is, másrészt pedig a véderő-bizottság már a múlt évben abban állapodott meg, hogy a véderőtörvény revíziójára halasztja az új nomenklatura megállapítását.

Várady Károly ellenzi Kmety indítványát, mert szerinte a hadisereg nem közös. Ez közjogi anomália, csak a hadügyi közös. Ő még a hadisereg kifejezése előtt is törölni kéri a „közös” szót, mert 1867-től 1875-ig nem is használták a „közös” kitételét.

Kmety Károly úgy látja, hogy Várady Károly az ő szavait félreértette, mert a „közös” szó igenis törvényes, tehát jogos, csupán az 1867. XII. törvényozikk nomenklaturájának nem felel meg.

Ferdinándy Géza honvédelmi osztálytanácsos felszólalása után a bizottság a címet változtatlanul elfogadta.

A részletes tárgyalás során Szeredai Aladár, Kmety Károly, Jekelfalussy Lajos, Moskovitz Iván, Várady Károly és Ferdinándy Géza felszólalása után a javaslatot változtatlanul elfogadták.

Moskovitz Iván előadó ismertette és elfogadásra ajánlotta az 1908. évi ujonczok megajánlásáról szóló törvényjavaslatot.

Kmety Károly anomáliának tartja, hogy a közös hadapródiskolákba felvesznek olyan növendéket is, aki magyar honos létére nem tud magyarul. Intézkedést kér az iránt, hogy a jövőben ilyen ifjút nem vesznek fel. A hadiskolában bennünket 42% illet meg s ennek dacára rendkívül kevés, alig 10% magyar honos van a hadiskolában. Ennek az az eredménye, hogy a tábournoki karban kevés a magyar. A jövőre jelentést kér arról, hogy a tábournoki és törzstiszti karban hány százalék a magyar. Kevesli azoknak a számát, akik a Ludovika Akadémiában végeztek közül a közös hadsereghez osztatnak be.

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter: A Ludovika Akadémiában végeztet tisztek számszerű arányának fejlesztéséről csak a jelen év végén lehet szó, azonban már most jelentheti, hogy a hadügyi-miniszter eddig is a végzeteket, amennyit csak lehet, átvett, azonban minékünk is szükségünk van rájuk.

Kmety Károly arról értesült, hogy a honvédségben az előléptetésben akadályul szolgál az, ha valaki németül nem tud.

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter szerint erre még eset nem fordult elő.

Ezután a bizottság a javaslatot általánoságban és részleteiben is elfogadta.

A délutáni ülés.

A képviselőház véderőbizottsága ma délután 6 órakor tartott ülésén foglalkozott a délelőtt elfogadott ujonczjavaslatokat kísérő bizottsági jelentés megbeszélésével és hitelesítésével. Az ülésen Thalv Kálmán elnököt. A bizottság tagjain kívül jelen voltak: Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter és Bolgár Ferencz államtitkár.

Moskovitz Iván előadó az általa készített jelentéstervezetet bejesztte.

Kmety Károly szerint a törvényjavaslat azon szövegezése, hogy az ujonczok az egész közös hadsereg számára ajánlatnak meg, az 1867. XII. t.-cz. beiktözik. Egészen 1875-ig a magyar hadsereg részére ajánlatnak meg az ujonczok. Indítványozza, hogy követve az alaptörvény kifejezéseit, ez vétesseék fel: Az egész hadsereg kiegészítő részét képező magyar hadsereg számerejének fenntartása végett 44,076 ujoncz megajánlható.

Jekelfalussy Lajos miniszter kijelenti, hogy a mag részéről oda fog törekedni, hogy a jövőben be-terjesztendő ujonczjavaslatok tekintetben is az 1867. évi XII. t.-cz. nomenklaturájának megfelelően szövegeztessenek.

A bizottság a jelentést ezzel a pótlással elfogadta.

Budapest, január 15.

Küldöttségek Darányinál. Komárom város 30 tagú küldöttsége ma délelőtt a képviselőházban tisztelt Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternél, hogy megköszönje a miniszternek Komárom város fejlesztésére rendkívül nagy jelentőséggel bíró azt az intézkedését, hogy az ideiglenes költségvetésbe 340.000 koronát vett fel Komáromban végzendő beruházási munkálatokra. A küldöttséget Kálmán Rudolf főispán és Szász József országgyűlési képviselő vezették; résztvettek benne Domány János polgármester, Gál Gyula főjegyző, Zsindely Ferencz és Stráskó György törvényszéki bírók, Sárkány Ferencz főkapitány, és a városi bizottságok több

tagja. A miniszter a küldöttséget a képviselőházban levő miniszteri szobában fogadta, ahol Kálmán Rudolf főispán üdvözölte a minisztert a küldöttség nevében és tolmácsolta Komárom város közönségének háláját, szeretetét és nagybecsülését Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter iránt. Darányi Ignác szíves szavakban köszönte meg az üdvözlést. — A gömörmezei és zólyommezei telepes községek nevében nagyobb küldöttség járt ma dr. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternél, amelyben résztvevett Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter is, mint Zólyom képviselője, továbbá résztvettek Badényi Lajos, Bernát István, Petrogalli Oszkár és ifj. Wekerle Sándor orsz. képviselők, akik a telepesközségek fajzasi és legeltetési ügynek méltányos rendezését kérték. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter kijelentette, hogy a községek méltányos ügyét a szíven viseli és vegyes-bizottságot fog kiküldeni az ügy megvizsgálása és méltányos rendezése céljából.

KÜLFÖLD.

A marokkói helyzet.

Budapest, január 15.

A francia kormányt igen kellemetlenül érintette Abdul-Azisz szultán detronizálása és Muley-Hafid trónraemelése, melynek éle egészen Franciaország ellen irányul. Abban a levélben ugyanis, melyben Abdul-Aziszt detronizálásáról értesítik s amelyet aláírtak az összes fezi ulemák, pasák és kádik, azt róják fel bűnül a szultánnak, hogy érintkezésbe lépett a keresztényekkel, hadserege élére keresztény embert állított és hogy az országnak egy részét kiszolgáltatta Franciaországnak.

Nagyon súlyosak azok a feltételek, melyeket Muley-Hafidnak kell magára vállalnia. A proklamációban azt követelik tőle, hogy szüntesse meg az állami bankot, állítsa vissza Marokkó régi határait, követelje vissza Franciaországtól a Tuat-oázist és hogy a francia csapatokat kergesse ki Marokkóból. Ezenkívül pedig tekintse semmisnek az algezirási egyezményt.

Ily körülmények közt Muley-Hafid igen nehéz helyzetbe kerül. Az algezirási egyezménynek figyelmen kívül hagyása egyenes kihívás volna Franciaország ellen. Ez pedig beláthatatlan következményeket vonna maga után.

A legutóbbi francia minisztertanács már foglalkozott a marokkói helyzet megváltozott viszonyaival és arra az eredményre jutott, hogy ezután is szigorúan az algezirási egyezmény értelmében fogja jövőben magatartását irányítani. A francia akció tehát ezután is arra fog szorítkozni, hogy az európaiak érdekeit megóvja és a rendet fenntartsa Marokkó kikötő-városiban.

Politikai körökben igen feszült figyelemmel várják, hogy Franciaország minő magatartást fog tanúsítani a detronizált Abdul-Azisszal szemben. Abdul-Azisz a törvényes uralkodó, mivel megköltötte az algezirási egyezményt és aki kötelezte magát annak végrehajtására. Franciaországnak külön egyezménye is van Abdul-Azisszal és ezenkívül pénzügyileg is érdekelve van Marokkóban. Ezenkívül Abdul-Azisz formálisan Franciaország védelmébe helyezte magát, amikor Rabatban ültette fel székhelyét, a francia ágyuk lötvóijában.

Proklamálhattam volna a szent háborút, — így nyilatkozott Reqaualt követ előtt, — de nem tettem. Most kötelestétek, hogy megvédjétek.

Franciaország a szultán e kijelentését méltányolni is látszik, mert d'Amade tábornok parancsot kapott, hogy operációit terjessze ki Kazablanka környékére és az elfoglalt erődöket adja át Abdul-Azisz szultán csapatainak.

Igy áll egyelőre a helyzet Marokkóban.

Mai híreink a következők:

A francia csapatok a Barresed kasbahot minden ellentállás nélkül elfoglalták. Az Uled Karris-törzs kegyelmet kért, ajándékokat hozott és megadása mellett bikákat áldozott. Az egész környéken teljes nyugalom van. Muley Hafid az algezirasi akta aláíró hatalmaikhoz jegyzéket intézett, amelyben közli velük, hogy Fezben és más városokban szultánnak kiáltották ki és felkéri őket, ismernék el őt Marokkó szultánjának. Franciaország, Anglia és Spanyolország egyelőre nem adnak választ a jegyzékre.

A Heraldo egy híresztelést közöl, mely szerint az asturiai herceg nevű czirkáló, amely Rabatba

indul, hogy a spanyol missziót Tangerbe szállítsa, lepecsételt parancsot visz a spanyol követnek, hogy ajánlja fel a szultánnak, hogy Tangerbe kíséri őt, ahol nagyobb biztonságban volna. A spanyol kormány különben a fezi fejleményeket iparkodik agyonhallgatni és jelentékteleneknek tartja a helyzetet s a mai lapok már azt hangoztatják, hogy az algezirasi egyezmény nem létezik többé, azt Franciaország a saját érdekében egyoldalúan megváltoztatta.

Pichon külügyminisztert mára visszavárják Madridba, mert a marokkói újabb fordulat következtében lemondott a valenciai és barcelonai utról. Hir szerint Grey angol államtitkár is Madridba fog jönni.

Pichon francia külügyminiszter Allendes Alazár spanyol külügyminiszterrel megbeszélést folytatott Marokkó dolgában és a két miniszter megegyezett arra nézve, hogy kizárólag a kikötőben a rend fentartásáról fognak gondoskodni. A Financial News Caillaux pénzügyminiszterrel folytatott interjú közöl, aki kijelentette, hogy a francia kormánynak nincs szándéka a parlamenttől 150 millió frankos marokkói kölcsön engedélyezését kérelmezni. A francia kormány programjában, kölcsönterv abszolút nem foglaltatik.

Késő éjjel a következő táviratot kaptuk. A Princessa Asturia spanyol hadihajó ma Rabatba indul, hogy elhozza a spanyol követet és esetleg Abdul Aziz szultánt is felvegye. Ha talán a saját életét féltve, Tangerbe kívánna menni. A Heraldo szerint ez az elhatározás egyértelmű volna a lemondással. Az algezirasi közelében állomásozó spanyol csapatok parancsot kaptak, hogy legyenek készen az indulásra. Pichon külügyminiszter tegnap este ismét hosszasan tanácskozott Maura miniszterelnökkel a marokkói helyzetről. Megállapodtak abban, hogy a két hatalom folytassa mostani akcióját és minden törekvését irányítsa a nyugalom helyreállítására. A francia külügyminiszter azután Párisba utazott. Megelőzőleg minisztertanács volt, amelyen állítólag azt a határozatot hozták, hogy egyelőre várakozó álláspontot foglal el Spanyolország, azonban megtesz minden előkészületet, hogy kellő időben beavatkozassék. A spanyol sajtó óva inti a kormányt, nehogy részt vegyen Franciaország hadműveleteiben, ami nem volna összeegyeztethető az algezirasi akcióval. Általában hangos a panasz, hogy a kormány a népet nem tájékoztatja terveiről és a paktumokat titokban tartja.

Fallières skandináviai utazása. A Figaro szerint Fallières elnök tervbe vett skandináviai utazását e nyár folyamán fogja megtenni. Az utazás mintegy három hetet fog igénybe venni.

Porosz képviselőház. Ma tartották a költségvetés tárgyalását. Pachnik képviselő kifejti, hogy bár a pénzügyminiszternek az a véleménye, hogy a választójog kérdése csak laza összefüggésben van a költségvetéssel, mégis el kell ismernie a miniszternek is, hogy ez a kérdés áll a politikai szituáció homlokterében.

Német birodalmi gyűlés. A bankkamatlábra vonatkozó interpelláció folytatódó tárgyalása során Twell államtitkárhelyettes kifejti, hogy az ezüst pénzverésre vonatkozó törvényes rendelkezés keresztülvitele is megkívánja a tallérokra a forgalomból való kivonását. A Franciaországgal való összehasonlításban tekintettel kell lenni a tényleges különbségekre. Franciaország gazdaságilag szabadabb és így a kölcsöneivel is szabadabban járhat el. A birodalmi kölcsön jelen árfolyama már huzamosabb idő óta kedvezőtlen, de konstátálja, hogy Poroszország a birodalmi pénzügyi kormánnyal egyetértve jár el. Hompesch centrumpartí szintén a javaslat ellen van. Gersdorf konzervatív és Camp birodalompartí képviselők nem hajlandók résztvenni a vitán, amely csakis Poroszországot érdekli. Sieg nemzeti liberális utal Ausztria és Oroszország példájára, amelyek a lengyeleknek tett engedményekkel keserű tapasztalatokat szereztek. A lengyelek már nem oly lojálisak, mint 1866-tól 70-ig, amit legényesebben az iskolasztrájk bizonyít. A vita folytatását ezután holnapra halasztják.

Tudós a politikusok között.

Izgatóbb probléma alig akad annál, hogy kívánkozhatik tudós politikusok közé. A politikusokról már nagyon sok rosszat mondtak és így főlöseleg a tengerbe még néhány rocska vizet vinni. Mégis mindig akad egy-egy tudós, ki le száll a katedrájáról és belép abba a menaszériába, mit politikai életnek neveznek.

Közönséges emberek el sem tudjuk képzelni, miért akarta magát képviselővé választatni például Berthelot. Hiszen az ember az egész kémiai tudományt új alapokra fektette. Akkor a revolúciót támasztotta, amilyent Darwin óta senki. Az angol forradalom, a francia nagy forradalom és a többi ehhez hasonló teatrális bum-bumok ártatlan pásztorjátékok voltak (hatás dolgában) az emberi életben és gondolkodásban ahhoz képest, amit ezek a tudósok leromboltak, elsöpörtek és újat építettek. Látniok kellett, mint változik, módosul kezük nyomán szinte maga a természet is; és látniok kellett azt is, hogy az, mit mi törvényhozásnak nevezünk, milyen gyöngye instrumentum azok között a ható erők között, melyek az emberi életet formálják. És mégis ők kikívánczoltak a laboratóriumból vagy műhelyből, hol a szó szoros értelmében alkottak és oda akartak menni, hol csak beszélnek.

Abból az alkalomból aktuális ez, hogy Hoitsy Pál országgyűlési képviselő egy könyvet írt, melyben két bolygó pályájának eltéréseit állapította meg. Laikus, ki végiglapozza ezt a könyvet, semmit sem ért meg belőle. Csupa hatvány, csupa gyök, csupa egyenlet, csupa szám — mely mindkét csillag röpkülésének irányát szegezi le. Mindamellet nem teheti le ezt a könyvet anélkül, hogy ne kérdezze: ugyanaz a Hoitsy Pál írta ezt a könyvet, ki a képviselőházban a költségvetés tételét védelmezi meg, ki a folyosón Polónyi Géza intrikáinak vet gátat s aki egy nagy politikai párt ügyeit is vezeti, mint alelnök? . . .

Mert tudtuk Hoitsyról, hogy buvárokodik a csillagászatban és a tudományok egyéb ágaiban, de hogy a tudomány egyik ágának ilyen mélységeit is föl kutatja, arról nem tudott senki. Tehát ugyanaz a Hoitsy, ki fürkész a világegyetemet, képes odatartani a füllét politikai plotykák meghallgatására?

Igen, ez a csupa megesett. S ez még nagyobb csoda, mint ami külföldön szokott megtörténni. Elvégre Berthelotnak akkor támadtak politikai ambíciói, mikor már végképpen megrokkant: a német professzorok is akkor vágyakoznak a hájmrátok lenni, mikor agyvelejük fegyelmessége megbomlott. De Hoitsy nem rekruta a politikai életben; szavának itt is súlya van, véleménye itt is dönt — s azalatt, míg nyakig merült el a politikai nyomorúságokban, azalatt tekintete folyton a fejünk fölött kifeszített írmamentumot kutatta. A tudás minden vértjével fölfigyerve kereste az ösmertlent.

S ha még olyan ágat választott volna, mely valamilyen rokonságban lehet a politikával: a történelmet, közgazdaságot, a kolónia-politkát; — de nem; ő a tudományt az az ágát művelte, mely legmesszebbre esik az emberek civilizációjától és átlagos műveltségétől. Ha Hoitsy megküldené képviselőtársainak könyvét (mint ahogy ezt a képviselő-autorok tenni szokták), nem akadna közülük egyetlenegy sem, ki őt lapot megértene belőle.

És ő nyugodtan sétálgat ezek között az emberek között; meghallgatja élceiket, megjegyzéseiket, panaszait, megszólásait és úgy lehet, eközben a Jupiter elipszin-pályájának valamelyik hajszál-eltérésén gondolkozik.

Mozgó képek.

„Az ördög“ sikere.

Molnár Ferencz pompás darabjának turini sikeréről beszél most egész Budapest és egész Magyarország. Minden magyar úgy érzi, mintha neki is része lenne honfitársa érdemében és dicsőségében.

Ellestem néhány véleménynyilvánítást és itt sző szerint leadom azokat:

„Az ördög“ Turinban sikert aratott! Ez is azt mutatja, milyen romlott a világ.

Pater Basilius.

Nekem is szerencsét hozott egy ördög. Azt Me-fisztónak hitták.

Goethe.

Az én Lucziterem kézszeritását küldi Turinba.

Madách.

A „diavolo“-játék divatjának napjaiban természetes, hogy tetszik az „il diavolo“.

Miczike,
(polg. isk. tanuló.)

Engem ilyen szerencse nem érhet!

Egy szegény ördög.

Mi az ördög?!

Egy kolléga.

Ennek a Ferinek ördöge van.

Egy másik kolléga.

Ördögös fiúzó!

Egy harmadik kolléga.

Vigye el az ördög!

Egy negyedik kolléga.

Molnár ur a mi büszkeségünk is: az olasz lapok így írják a nevet: Fran-ese-sz-kó.

Egysuszter.

Hozzánk mégis csak közelebb áll.

Lujza gőzmalom.

Fiúk! Nem tudjátok, Zaccani mikor jön ismét Budapestre?

Prém Jóska.

Lám, „Az ördög“ még sem olyan fekete, aminőnek — festettem.

Egy kritikus.

Csak tudnám a Molnár Franczi turini címét!

Nusi.

Per bacco! Hol lakik vajjon, l'autore dell Diavolo, Budapestben?

Margheritta.

Most már szívesen keritek egy pár rongyos ezrest a Herr von Mülnarnak.

Wucherer Salamon.

Szeretném tudni, fog-e bálozni az a szerencsés kópé!

Soklányiné.

Aszongyák, hogy aszongyák, Turin városában egy magyar ember szindarabgyának fene nagy sikere vót. Ha tudnám, hogy mellik színházban játszószák, mégis megnézném.

Pató Pál.

Ha a direktoromnak lennék, mindennapra kitézném előadásra.

Varga, pénztáros.

Jó orrom volt, mi?

Zaccani.

Összeböngészte

Rosta.

TÁVIRATOK.

A czár a francia hadügyminiszternek.

Páris, január 15. A czár a fehér sas-rend nagykeresztjét adományozta Piquart francia hadügyminiszternek.

A sah és a parlament.

Teherán, január 15. A sah részéről tett egyes engedmények ellenszolgáltatása fejében a parlament hozzájárult ahhoz, hogy egyes lapokat, amelyek a sahot sértő kifejezésekkel illették, megbüntettessenek. A tulzóknak megtiltották, hogy a mecsetekben beszédek mondjanak, a sah czivillistáját pedig 300,000 rubellel emelték. A képviselők az ország minden részébe táviratot intéznek, amelyek végleges kibékülésről tesznek jelentést.

Az új porosz kölcsön.

Berlin, január 15. A Seehandlung közli, hogy az új orosz kölcsönre mindössze 181 millió márkányi jegyzés történt, mely összegből 75 millió könyvkövetelésekre és 106 millió adósevelekre esik. A jegyzett összegek névértékéről szóló kötvényeket minden aláírónak teljes összegben szolgáltatják ki és erről őket legkésőbb három-négy napon belül hivatalosan is értesíteni fogják.

Közgazdasági táviratok.

New-York, jan. 15. Termenviószae. Gyapot. New-Yorkban —, jan.-ra —, apr.-ra —. New-Orleansban —, Petroleum stand withe New-Yorkban 8.75, Filadelfiában 8.70, raffined in cases 10.90, Cred-Balances of oil City 173.—. Zsir Vestern Steam 8.30. Rohe testvérek 8.50. On —, Réz —. Csikagó, jan. 15. Gabonaiószae. Zárlat. Buza irányzata engedő, májusra 103.50—104.75 K., júliusra 98.25—99.— K. Lengeri állandó, máj.-ra 6.12—6.62. Csikagó, jan. 15. Termenviószae. Zsir januárra 7.75, tegnap 7.87, májusra 8.02, tegnap 8.12 Szalonna short clear, 6.99 tegnap 7.18. Sertésus májusra 12.42, tegnap 12.62.

Olvasóinkhoz!

Január elselével negyvenharmadik évfolyamába lépett az Egyetértés, a legrégebb, legelterjedtebb s tartalomra a legnagyobb függetlenségi napilap. Az a hosszú ut, melyet a függetlenségi és 48-as eszmék törhetlen kiküzdésében megtett, olvasóinak egyre bővülő lelkes tábora s azok az eredmények, melyeket az ország függetlenségében elért, mind igazollák, hogy ez alatt a hosszú idő alatt nemcsak Magyarország önállóságának leghevesebb előharcosa, hanem ennek a harcznak legerősebb tényezője is volt.

Az Egyetértés multja egyuttal a jelene és a jövője is.

S ahogy a multban, úgy a jövőben is pillanatig sem szűnünk meg szakadatlanul munkálkodni önálló államiságunk kiépítésén, pillanatig sem pihenünk a nagy 48-as eszmék kivívásában.

Emellett az Egyetértés úgy hazal, mint külföldi legelső hírszolgálati összeköttetésével folytán a legbővebben s a legnagyobb változatossággal adja a napi eseményeket s úgy társadalmi, mint szépirodalmi és közgazdasági téren mindenkor csak a legkiválóbbat nyújtja.

Az Egyetértés ezenkívül a magyar család számára a Magyar Szalon rendkívül változatos és irodalmi nivón szerkesztett havi folyóiratot küldi meg teljesen díjtalanul.

Az Egyetértés a magyar olvasóközönség legkedveltebb lapja, s ezt a szeretetet a jövőben csak fokozottabb munkássággal fogja gyarapítani.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . . 2 kor. 40 fill.
Negyedévre . . . 7 kor. — fill.
Félévre . . . 14 kor. — fill.
Egész évre . . . 28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Rakovszky István afférje.** Rakovszky Istvánnak, a képviselőház alelnökének holnap párbaja lesz Sárosy Oszkár huszárhadnagygyal. Ugyanez ügyből kifolyólag Rakovszky Béla képviselő már tegnap meg is verekedett Sárosy Oszkár huszárhadnagygyal és a párbajban könnyebben megsebesült. A Rakovszky István párbaját éppen ezért kellett két nappal elhalasztani. Holnap azonban az alelnök is verekedni fog, mert Sárosy hadnagy sebe már behegedt és sürgeti a fegyveres elintézését.

Az összeütközés előzményei a következők:

Körülbelül két hét előtt egy igen előkelő, dúsgazdag argentiniai familia érkezett Budapestre. A család feje Palacióz Jósé, akit Buenos Ayresben is milliommósok tartanak. Vele volt felesége, anyja, fiai és négy gyönyörű leánya. Az argentiniaiak a Hungária-szállodában béreltek lakást és idejüket egyetlen budapesti ismerősük, Sárosy Oszkár hadnagy társaságában töltötték. A hadnagy bátyja ugyanis előkelő tisztviselő az argentiniai nagykövetségen és ő ajánlotta a családnak, hogy Budapesten keressék fel az öcséjét, aki a Vadászkiirt-szállodában lakik. Palaciózék és a huszártiszt meg is ismerkedtek, együtt vacsoráztak, szórakoztak, míg vasárnap este egy kínos incidens nem jött közbe. Az amerikaiak a Hungária-szálloda éttermében vacsoráztak; ugyanott vacsorázott a hadnagy is több huszártiszt társaságában egy másik asztalnál. Palaciózék közvetlen közelében két ur ült és pedig a két Rakovszky; a képviselőházi másodelnök és fivére. A hölgyek nyugodtan vacsoráztak, egyszerre azonban hirtelen felálltak és kivonultak a tereméből. A hadnagyot meglepte a dolog, utánuk sietett s a hölgyek azt a felvilágosítást adták, hogy nem képesek vacsorázni, mert a két ur a szomszédos asztalnál molesztálja őket. Sárosy ekkor odalépett Rakovszkyékhoz és kérdőre vonta őket viselkedésük miatt. A képviselők sajnálkoztak a dolgon és ajánlották, hogy bemutakoznak a hölgyeknek, hogy kimagyarázhatják a történeteket. A maliciózus célzattal tett ajánlat a tisztet egyszerre lángba borította és magából kikelve vágta oda a két gavallérnak:

— Ugy?! Tehát még ismerkedni is szeretnének? És ugy-e én vezessek oda magukat? Na hát ez infámia! A sértések olyan hangon voltak mondva, hogy a zsufolásig megtelt étterem egész közönsége hallotta. Magyarzkodásnak se helye, se módja nem volt s ott a helyszínen mindjárt meg is történt a provokáció. Az egyik párbaj már tegnap meg is történt, Rakovszky István képviselőházi alelnök pedig holnap délelőtt verekszik meg Sárosy Oszkár huszárhadnagygyal.

Az amerikai család, amely ilyen kifűnően szórakozott Budapesten, már elutazott a fővárosból.

— **Ungvár szenzációja.** Az ungvári rendőrséget ugyancsak érdekes és bonyolult ügy foglalkoztatja. Novák Valdemár ungvári dúsgazdag szőlőbirtokos hirtelen rosszul lett és meghalt. Az utolsó napokban elhívták hozzá dr. Kerekes orvost, aki konstataálta, hogy a lábán támadt sebtől vérmérgezést kapott és ez okozta halálát. Novák két évvel ezelőtt életbiztosítást kötött harmincezer korona erejéig és a kötvényt megőrzés végett átadta Halpert Emánuel kávéház tulajdonosnak. Amikor Novák meghalt, a felesége fel akarta venni a pénzt és elment Halperthez, hogy elkérje tőle a kötvényt. Itt azonban nagy meglepetés érte. Halpert ugyanis kijelentette, hogy a kötvény az ő tulajdonát képezi, mert Novák az utolsó időben nem fizetett a biztosító-társaságnak és helyette ő fizetett azzal a kikötéssel, hogy halála esetén őt illeti a biztosítási összeg. Halpert ezt az állítását azonban semmivel sem tudta igazolni, mire az özvegy beperelte. Közben igen érdekes fordulatot vett az ügy, az ungvári törvényszékhez fölleltetés érkezett, melyben az az állítás foglaltatik, hogy Novák nem halt meg természetes halállal, hanem megmérgezték. A biztosító társaság erre ügyésze utján kérte a holttest exhumálását, amit a törvényszék el is rendelt.

— **A boyertowni nagy katasztrófa.** Arról a nagy színházi katasztrófáról, mely a Penszilvánia államban lévő Boyertownban történt, már hírt adtunk. A rettenetes szerencsétlenség hasonló ahhoz, amely annak idejében a bécsi Ringszínházban történt. Még most sem állapították meg pontosan, hogy mennyi emberélet esett áldozatul a boyertowni katasztrófának. Ellenben bővebb tudósítás érkezett a szerencsétlenségről. E tudósítások szerint a színházban kinematográfiai előadást rendeztek s körülbelül ötszázan voltak a nézőtérben. A rendőrség már két esztendővel ezelőtt megállapította, hogy az épület közveszélyes s hogy nem szabad embereket oda bebocsátani. Alig hogy az előadás megkezdődött, egy oxigénnel megtelt edény szétrobbant s az egyik film meggyulladt. A tűz szédítő gyorsasággal terjedt s a mikor az emberek tüzet kiáltottak, akkor már jóformán gondolni sem lehetett a mentésre. Az embereket leírhatatlan rémület fogta el. Férfiak, asszonyok és gyermekek kétségbeesve rohantak az elégtelen számú kijáratokhoz, ahol csakhamar egymást toló, egymás elé kerülni igyekvő emberek csődültek össze, akik közül azonban a borzalmas tolongásban csak kevesen tudtak kimenekülni. Közben egyre nagyobb lett a tolongó tömeg, amelyben sok embert, különösen gyermeket agyonnyomtak. Az előadás rendezője a még ép színpadról csillapítani és megnyugtítani igyekezett a megrémült nézőket, de senki sem hallgatott rá, mindenki csak életének megmentésével törődött. Alig néhány perc múlva az egész nézőtér s a színpad lángban állott. A tűzoltóknak minden igyekezele hasztalan volt. Mindössze egy tűzfécskendővel rendelkeztek s ez is olyan rossz volt, hogy a láng oltására nem lehetett használni. Egy órákor éjjel már csak a füstölő romok jelölték meg azt a helyet, ahol az operaház állott. Körülbelül százhatvan-százhetvenöt ember pusztult el a lángokban s kétszázánál többen szenvedtek sérülést. Sok holttestet annyira elpusztított a láng, hogy egyáltalában föl sem ismerték. Az operaház romjai alól tegnap délután öt óráig százhatvanhét holttestet hozták ki. A törvényszéki halottkém azt hiszi, hogy most már az összes áldozatokat megtalálták.

A boyertowni katasztrófáról újabban a következőket jelentik: Eddig százhatvanhét holttestet agnoskáltak és ötven ember hiányzik még. Kétségtelen, hogy ezek a leégett Operaház romjai alatt megszenesedtek. A színészek még idejekorán elmenekültek a színpadról s azok a nézők, akik a földszint első soraiban ültek, a színpadra ugráltak föl, ahová még nem értek el a lángok. Így történt, hogy a színpad szélén égő primitív petróleumlámpásokat leittették s ettől tüzet fogtak a díszletek. A nagy tolongás okozta, hogy olyan sokan bennrekedtek az égő színházban. A két szűk kijáratnál összetorlódtak a tömeg s szemtanuk állítják, hogy a férfiak irgalmatlanul föltre lökték az asszonyokat és gyermekeket. A kijáratnál a letaposott asszonyok és gyermekek holttesteit garmadában heverték négy-öt lábnyi magasságban. Az erkélyről és a karzatokról a közönség a keskeny csigalépcsőn rohant lefelé. Ott is olyan nagy volt a tolongás, hogy a hátrább állók kétségbeesetten visszafutottak és az ablakokból kiugráltak az utcára. Egy asszony három gyermekével egy ablaknál jajveszékelt s mikor a lángok már a ruháját elérték, fogta egyik gyermekét és kihajította az ablakon. A szerencsétlen gyermek, egy 4 éves fiú volt, holtan terült el a kövezeten. A tömeg alulról nézte ezt a borzalmas jelenetet és az emberek farkuk szakadtából kiabáltak föl, hogy várjon, jön segítség. Az asszony és két gyermeke az ablak mellett égett meg s ott találták holttestüket, az anya magához ölelte gyermekeit. Egy férfi zsebkésével elvágta a nyakát, mikor ruhája égni kezdett, egy fiatal asszony megőrült és hangosan imádkozott az egyik

ablaknál. Minden asszony holtteste mellett egy-egy megszenesedett gyermeketemert találtak. Egy bátor ember a karzati lépcsők mentén egy szűk sikátort talált, amelyen át ki lehetett jutni a színpadba. Egymásután kapta izmos vállára az asszonyokat, gyermekeket, kifutott velük, visszaszaladt az emeletre s mindaddig segített menteni, míg mind a két karja megégett. A hős férfit kórházba vitték és ma két karját amputálták. Kétségtelen, hogy a színház rossz konstrukciója miatt lett ilyen rémséges a katasztrófa.

— **A delegátusok tengeren.** A delegáció tagjai reggel hét órákor elhagyták Triesztben a Tháliát és elsősorban a mólón készen álló torpedónaszádokon foglaltak helyet, amelyek őket a beosztott tisztek vezetése mellett a csatahajók fedélzetére vitték. A két delegáció elnökei, az osztrák hadügyi és tengerészeti bizottság tagjai, valamint a magyar tengerészeti bizottság tagjai a Károly főherceg tengernagyi hajón foglaltak helyet, amelyen gróf Montecuccoli tengernagy és herceg Hohenlohe tartományfőnök is voltak. Az osztrák delegáció többi tagjai a Ferdinánd Miksa hajón foglaltak helyet. Reggel nyolcz óra felé a Károly főherceg tengernagyi hajóra (parancsnok Ziegler tengernagy) felhúzták az első jelzéseket, amelyeket a másik két csatahajó, valamint a Szt.-György páncéloszirkáló ismételték. A tengeren, amelyen friss szél hullámokat idéz elő, némi kőd vehető észre. A delegátusok élénk érdeklődéssel kísérik a tengernagyi hajón felvont zászlójelzéseket, amelyeket a mellőlük beosztott tisztek magyarázatokkal kísérek. A zászlóshajó a torpedóflottillának jelt ad a szabad manőver megkezdésére. A delegátusok a parancsjelzéseket a parancsnoki hidról figyelik. Csakhamar eltűnik Trieszt a ködbe. A flotta az előbbi sorrendben hajózik cselia felé és déltáiban Parenzoba ér, ahol horgonyt vet. Itt a delegátusokat göcsönakok szállítják részben a Thália, részben pedig a Lacrova fedélzetére, amelyek még a flotta előtt ideértek s a melyeknek fedélzetén a delegátusokat vilásgreggeli várta.

Délután két óra után Parenzóból a csatahajókra szállították a delegátusokat. A hajókat időközben tüközetre készenléthe helyezték. Délután három óra tájban a láthatáron feltűnő füstfelhők az ellenséges hajóraj közeledtét jelezték. A delegátusok nagy érdeklődéssel szemlélték a kölcsönös támadást. Ezután a tartalékhajóraj egyesült a főhajórajjal és hajónadosztály formációban és a taktikai folytatva, Póla felé indult. Amidőn a hajóraj este hét óra tájban kikötött a pólai kikötőben, a delegátusok, köszönetüknek adva kifejezést, elbucsztak gróf Montecuccoli tengerészeti parancsnoktól, a hajórajtól és a hajóparancsnokoktól. Este hét órákor a delegátusok eleget tettek báró Rheinlein kerületi főnök meghívásának, aki tiszteletükre teaestélyt adott.

— **A Peters-pör.** A Peters-perben az ügyészi és védői beszédek este hét órákor befejezték. Az ítéletet 23-án, délután három órákor hirdetik ki.

— **Házasság.** Brutsy Béla okleveles gazdász, a köbökuti agyagipar-gyár társtulajdonosa, eljegyezte Pirk Erzsikét, Pirk Flóris ügyvéd és földbirtokos leányát Pozsonyból.

Három Annust eljegyezte Béky Tamás Somogyecsurgon.

Tenczlinger József törvényszéki joggyakornok ma délelőtt 11 órákor tartotta esküvőjét Vaszary Elzával, Vaszary Kolos bibornok hercegprimás rokonával, a primási palota házi kápolnájában. Az esketési szertartást dr. Kohl Medárd püspök végezte.

— **A letartóztatott tábornok.** A párisi ügyészség beszüntette a vizsgálatot Corao venezuelai tábornok ellen és holnap szabadlábra fogják helyezni a tábornokot.

— **Tizezer frank egy bombában.** Elég jó kedvvel gondolt a halálra Párisban egy Louis Handayet nevű ember. Mindig arra gondolt, hogyan lehetne legsikerültebben megtréfálni az örökösét. Tegnap meghalt. Hagyatékában egy bombát találtak, amelyet a rendőrségen óvatosan felbontottak és robbanószert helyett tizezer frank pénzt találtak benne.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Hasonlóval valódi áldás gyomorbetegségeknek és székeszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesebb rendbe hozza. Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

UJDONSÁGOK.

A magyar tőkepénzes.

Egy orvos került tegnap a rendőrség elé, aki a tüdővész elleni szérummal kísérletezett, hogy tisztazza magát nevetségesen kis pénzek ellenében. A magyar tőkepénzes vonzolta oda, a híres magyar tőkepénzes, aki tulajdonképpen nincs és aki miatt pang ipar, technikai haladás, művészet, irodalom.

Sokszor irtak erről a ködemberről, erről a derék pártolóról, aki öt garasért százezreket akarna keresni és ha ez nem sikerül, vagy pénz-szes garasai veszendőbe mennek: kiabál és lobogó hajjal szalad a rendőrségre, hogy panaszt tegyen a család miatt. Ha megint aktuális a derék ur, mert, amint mondám, megcselékedte azt, hogy hatezer koronáért kipkedett-kapkodott, tüzet kiabált, rendőrségre szaladt, amely nagy buzgón maga elé cizálta az orvost és faggatta lázas igyekezettel.

Magyar tőkepénzes: ezzel a fogalommal kell megismerkedni legelsőbben. Bajos, mert magyar tőkepénzes nincs, csak van egy ember-típus, amelyik rajta ül egy csomó pénzen és hiuz szemmel tekintget szerteszt, hol akadna valami zsiros profitu üzlet. Erre azután rászáll nagy óvatosan, leköti a társa lelkét, kér váltót, ingó-ingatlan vagyont, óriási részt az esetleges hasznóból és mindezek fejében ad egy pár koronát, mint most az orvos esetében halezret. Ezért aztán találja föl egy tudós ember a legnagyobb dologot, a tüdővész elleni szérumot és adja oda a milliók nagy részét, még talán a dicsőséget is. A hálás utókor pedig emeljen szobrot a nagyszívű pártfogónak, aki lehetővé tette, hogy az orvos a szérumot feltalálja s azzal kísérletezzék.

Csóváljuk a fejünket, ha zseniális vagy tehetséges emberek tönkre mennek nálunk. És mindig akad egy csomó ember, aki farizeus arccal mondja később:

— Óh, miért nem szóltak nekem.

Utólag ugyanis mindenki azt állítja, hogy szívesen segített volna, de tegye ki bár a lelkét a kopott föltaláló, hiába könyörög a tőkésnek. Abszolút biztos garanciák nélkül nem ad egy garast sem. Holott ez a garancia teljesen ellenkezik az ilyen pénzek gond és habozás nélkül kell, hogy pusztuljanak, ha a kísérlet kudarcra vezet. Semmiképpen sem lehet az, hogy a rendőrségre futkossanak és panaszt tegyenek.

S mert eféle pénzzel segítő tőkepénzesünk nincs, csak szükkeblű kalmárunk, nem beszélhetünk sem technikai haladásról, sem izmos művészetéről. De beszélhetünk másról: arról a rengeteg pénzről, amelyik úgy vész el csalók kezén. Mert, amit nem tud a föltaláló, a művész, azt annál nagyobb eredménnyel üzi a szélhámos, a csaló. Siralmasan egyszerű történetekkel, buta mesékkel kiveszi a szalmazsákok fenekéről a legrejtettebb bankókat és viszi, hogy mulatságra váltsa őket. Viszi ugyanazoktól, akik a föltalálónak, szegény rokonnak, ineges felebarát-nak nem adnak öt kracczart.

Mert szörnyen okosak és világosfejűek erre mifelénk az emberek. Azokat nem lehet egyszer-

riően megtéveszteni. Tétova, hebegő, ijedt emberekre nem biznak pénzt, csak a világos tekintetekre. Egy a nagy kár, az, hogy mindig a család a bátor, sima és bizalomkeltő.

Ur—

Napirend. Napirend. Csütörtök, január 10. — Római katolikus: Marczel p. vt. — Protestáns: Marczel. — Görög-ország Janár 3. Mainkás pr. — Zsidó: Teb. 13. Sob. hójt. A nap két reggel 7 óra 45 perczkor, nyugszik délután 4 óra 34 perczkor. — A hold két délután 2 óra 53 perczkor, nyugszik reggel 6 óra 47 perczkor.

A miniszterelnök fogad a pénzügyminiszteriumban délután 4 órakor. — Az igazságügyminiszter fogad délután 1 órakor. — A honvédelmi miniszter fogad délután 10 órakor. — A pénzügyi államtitkár fogad 2-4-ig. — A közoktatásügyi államtitkár fogad 12-2 óráig. — A Magyar Történelmi Társulat választmányi ülése délután 8 órakor az Akadémiában. — A Magyar Tisztviselők Országos Egyesületének választmányi ülése esti 6 órakor Esterházy-utca 4. szám alatt. — A Magyar Sütők Országos Szövetségének közgyűlése délután 4 órakor a Drechsler-féle vendéglőben. — A székesfehérvári függetlenségi párt kerületközi pártválasztója. — A Kisdénevelők Országos Egyesületének rendkívüli közgyűlése. — Bemutató a Népszínház-Vigoperában. — Az ösztörszerejyek busása reggel 9 órakor. — A Matematikai és Fizikai Társulat ülése az egyetem fizikai termében. — A Műbarátok Körének rendes összejövetele Váci-utca 25. szám alatt. — A képviselőház véderő-bizottságának ülése fél 10 órakor a képviselőház II. számú termében. — Jótékonycéli előadás az Intim-színházban a zálogházi tisztviselők özvegyeinek és árváinak javára. — A Képzőművészeti Társulat téli kiállítása a Múcsarnokban nyitva 1 korona belépődíjjal. 7-11-ig sétahangverseny. — A M. I. E. N. K. kiállítása a Nemzeti Szalóban nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — Az Új Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3. szám) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Zombory Lajos emlékményes kiállítása a Könyves Kálmán-múntézetben (Nagy-mező-utca 37-39.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Műhely kiállítása és a bölcsezt-bál legvezető kiállítása az Uránia Könyv-téri szalójában nyitva 9-8-ig. Belépődíj 40 fillér. — A Nemzeti Múzeum állatára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Inarművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Történelmi Képcsarnok zárva. — A Földtani Intézet Múzeuma nyitva 10-1-ig. — A Kézlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-Múzeum nyitva 10-12-ig. — Az Aquinumi Múzeum nyitva egész nap. — Az Országos levéltár és oklevélkiállítás nyitva 9-2-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3-7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár nyitva 9-12-ig és 3-8-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig. — A Pedagógiai Könyvtár és Tanszerkiállítás nyitva 9-12-ig és 3-6-ig.

— Széchenyi basa kitiintetése. Konstantinápolyban gróf Széchenyit, a török katonai tüzoltóság parancsnokát és instruktorát főhadosztályi parancsnokká nevezték ki.

— Az Erzsébet-Múzeum megnyitása. Ma délelőtt folyt le az Erzsébet királyné Múzeum ünnepélyes megnyitása. Az ünnep csendes misével kezdődött a Várkapolnában, mely után a belső folyosókon az egész diszbe öltözött társaság átvonult a Muzeumba. Gróf Apponyi Albert kultuszminiszter és Szalay Imre miniszteri tanácsos, muzemi igazgató már előre átmertek. Az ünnepen résztvettek Annunciata főhercegnő, József főherceg és Augustia főherceggasszony, a kormány tagjai Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter kivételével. Az Erzsébet királyné Muzeumban gróf Apponyi Albert kultuszminiszter néhány rövid szóval üdvözölte a királyi ház jelenlévő tagjait és azután Kanter apát-plébános felszentelte a Muzeumot. Ezután a főhercegnők és a főherceg, valamint a meghívott társaság Szalay Imre muzeumi igazgató kalauzólása mellett megtekintették a Muzeumot. Ezzel a rövid ünnepi aktus véget ért.

— Tolsztoj és a Szent Szinódus. Az oroszországi ortodox egyház néhány évvel ezelőtt ünnepiesen kiközösítette gróf Tolsztoj Leót, mert műveiben állítólag vallásellenes tanításokat hirdetett. Most az a hír érkezik Pétervárról, hogy a Szent Szinódus elé indítványt terjesztettek a kiátkozás felüggesztése dolgában. Ha az indítványt a Szent Szinódus elfogadja, akkor gróf Tolsztoit ismét visszafogadják az ortodox egyház kötelékébe.

— Horvát politikai párbaj. A horvát választási mozgalmakból kifolyólag, tegnap Diracsics Mirkó zlatari Starcevic-párti képviselőjelölt között és Lipicsar ügyvédjelölt között, aki ugyancsak Zlataron akart jogpárti programmal föllépni, pisztolypárbaj folyt le. A párbajra az adott okot, hogy Lipicsar egyik lapban azzal vádolta meg Diracsicet, hogy a választási lajstromokat meghamisította. A párbaj magyar területen, Csáktornyán ment végbe. A felek háromszor váltottak golyót egymással, s Lipicsar egyik golyója ellenéle kalapját surolta. Sebesülés nem történt.

— A czárné betegsége. A czárné betegségről ujabban a „Daily Mail“ a következőket közli: A régóta húzódo betegség a czárnét nagyon elgyöngítette. A bajt állítólag a tuhajtott svéd massage mérgecsitette el annyira. A beteg czárné annyira gyöngye, hogy kezelőorvosai óránként erősítő szereket adnak be neki. Pétervárott az a hír terjedt el, hogy a bajt még súlyosbitja az a körülmény, hogy a czárné családi öröm előtt áll, az udvari körök azonban ezt megczáfolták. A czárné az utóbbi időben sokat foglalkozott a spiritiszta irodalommal, ami ugyancsak károsan hatott idegeire.

— Egy nagykövet szerencsétlensége. Barrére római francia nagykövetet, mint egy távirati tudósítás közli, tegnap egy a Campagnán rendezett parforce-vadászaton szerencsétlenség érte. A lova elbukott és a nagykövet eszméletlenül terült el a földön. Gróf Lützwosztrák-magyar nagykövet, aki a közelében lovagolt, sietett legelőször segítségére, és amikor eszméltre hozta, kocsin bevitte Rómába. Barrére állapota nem súlyos, de egyideig ágyban kell maradnia. Viktor Emanuel király, amint a baleset híret meghallotta, azonnal elküldte hadsegédét a francia nagykövetségre, hogy tudakozódjék Barrére állapota iránt. Barrére balesete nagy részvétet kelt, mert az olaszok körében, amióta helyreállította az olasz-francia barátságot, nagyon népszerű.

— A Thaw-pör bonyodalmái. A Thaw-pör legújabb szenzációja az, hogy szakértő orvosok nézete szerint a milliomos gyilkos már gyermekkorában sem volt épelméjű és hogy most fenyegeti leginkább az a veszedelem, hogy az örültség kitör rajta. Newyorkból érkezett tudósítások szerint a Thaw-pörben tegnap megtartott folytatós tárgyaláson Littleton védőügyvéd folytatta beszédét, amelylyel nyilvánvalóan az volt a célja, hogy kliensének kortáni történetét gyermekségétől fogva egészen White meggyilkolásáig ismertesse. Az ügyész minduntalan félbeszakította beszédében s tiltakozott az ellen, hogy a pörben orvosokat tanuként szerepeltessenek. Amikor aztán egy betegápolónő jelent meg a sorompó előtt, hogy arról valljon, milyen viselkedést tanusított Thaw 1897-ben Montekarlóban, a bíró odafordult Thawhoz s azt kérdezte tőle, valjon kivánia-e, hogy ez az asszony tanuvallomást tegyen. Thaw, alig érthető hangon igennel felelt. Most már egészen bizonyos, hogy a pör több hétig fog elhúzódni. Attól félnek, hogy Thaw nem bírja ki a hosszú tárgyalás izgalmait s hogy végképpen elfogja veszteni az eszt. Kihallgatták a többi közt a családnak pittsburgi háziorvosát, aki a vádlottnak egyik unokatestvérét a pittsburgi elmebajosok intézetében elhelyezte. Jerome ügyész tiltakozott e tanu vallomása ellen s azt mondta, hogy orvosok betegik belegegyezése nélkül nem tehetnek állapotukról bíróság előtt vallomást. A bíróság nem engedte meg, hogy az orvos vallomását folytassa. Ugyanez a sors érte Butler, Chase és Foster orvosokat is, akiknek azt kellett volna bizonyítaniuk, hogy Thawnak több rokona az elmebajosok házába került. Több szerencsésük volt azoknak a tanuknak, akik Thaw gyermekkorai hőbortáiról vallottak, így a többi közt több volt iskolatársának és egy házitánitónak, akik eskü alatt vallották, hogy Thaw már gyermekkorában bolond volt és sokszor erőszakoskodott.

— A lippai diáksztrájk utójátéka. Annak idejében, amikor a lippai diáksztrájk véget ért, az iskola tanulói szolidaritást vállalnak egymással, mondván, hogy valamennyien kimaradnak, ha közülök bárkit is kizárnak Azóta megváltozott a helyzet. Ma érkezett Lippára a miniszter leirata, amelyben jóváhagyta a tanártestület ítéletét, mely őt tanuló ki-zárt az iskolából. A tanulók beletörődtek sorsukba. Az őt tanuló pedig kénytelen lesz más intézetben folytatni tanulmányait.

Kovács Menyhért és Társa „Hungária Gyorsbizlaló abrakfűszer-vállalat“

Budapesten, VI. kerület, Felsőváros-utca 41. szám.

M. kir. földmivélségügyi miniszter által 1906. nov. 11-én 75807. III/2. szám alatt engedélyezett „Hungária Gyorsbizlaló Abrakfűszer“ minden jószág tenyésztésénél nélkülözhetetlen. Kétféle eredménnyel lett kipróbálva szarvasmarhánál, lovaknál, sertéseknél, juhoknál és az összes baromfiaknál. Számtalan elismerő-levelek rendelkezésre állnak. — Kapható minden fűszerkereskedésben.

— **Harcz egy szerum körül.** Egy esti lap közlése alapján megírtuk tegnap, hogy Pesti Alfréd nyomdatuladonos följelentést tett dr. Wettenstein József orvos ellen, aki nemrégiben egy tuberkulózis elleni szerumot talált fel. Dr. Wettenstein a följelentés következtében beidéztek a rendőrségre és kihallgatták Pesti Alfréd vádjaira nézve. Dr. Wettenstein vallomásában kijelentette, hogy szeruma tényleg nem új vegyi szerekből lett előállítva, hanem ismertekből, azonban vegyítési módszere, anyag összetétele új és ebben van találmányának ereje. Hivatkozott dr. Nánán Artur kolozsvári orvosra, dr. Mándi Sándor törvényszéki jegyzőre, azonkívül számos orvosra és még több betegre, akik bizonyítani fogják, hogy ő nem kuruzsolt és gyógykezelése alatt a betegek csaknem valamennyien örvendetesen javultak. Nem igaz, hogy ő Pestinek felajánlkozott volna, Pesti kereste vele az összeköttetést, aminthogy számtalan ajánlatot kapott azóta is mások részéről. Állítja, hogy Pesti kényszerből és nyomásra tett ellene följelentést. Pestinek, mint az Orvosi Hetilap kiadójának konkurrens orvostársai, amióta vele társult, hirdéseket nem adtak fel, ezért akart és igyekezett tőle elválni és a szerződést felbontani. Hogy ebbe nem akart beleegyezni, tette meg följelentését ellene Pesti. Vallomásában hangsúlyozta dr. Wettenstein, hogy gyógykezelni ezután is fog, bár szerumainak titkát el nem árulja.

Dr. Mészöly Imre ügyvéd, dr. Wettenstein védője, a következő nyilatkozat közlésére kért fel bennünket:

Egy esti lap híradása nyomán a mai lapok részletesen megemlékeztek arról a feljelentésről, melyben Pesti Alfréd könyvkiadó azzal vádolja dr. Wettensteint, hogy egy állítólag általa feltalált szerum révén, mely utóbb humbagnak bizonyult őt mintegy 6000 koronával megkárosította. Ez a feljelentés merőben alaptalan és csupán egy rosszul sikerült kísérlet arra nézve, hogy egyesek érdekében Wettensteint lehetetlenné tegye. Dr. Wettenstein, ki Purjesz tanár asszisztense volt, s kinek tudományos munkásságáról európai hírű professzorok mondtak véleményét, nem szorult arra, hogy a „kuruzslás” vádját ellen védekezze. Épp ily képtelenség őt, ki fényesen jövedelmező kolozsvári praxisát ott hagyta és vagyonának jelentékeny részét 17 éven át tudományos kísérleteire fordította, oly neveléses váddal illetni, hogy néhány ezer koronáért a családok sorozatát követi el. Pesti Alfréd mint üzleti szellemű ember orvos barátainak biztatására csupán azért kereste fel dr. Wettensteint, hogy néhány ezer korona kockázatával esetleg pár hó alatt óriási vagyonhoz jusson. Mint gondos kereskedő kikötötte magának, hogy ha a szerum nem sikerül, a befektetett kis tőkét dr. Wettenstein köteles visszafizetni és erről kötelezvényt és váltókat vett. Dr. Wettenstein, ki teljesen ingyen kezeli ma is a betegek százait kísérletezés végett, feltétlenül meg van győződve szere jóságáról. Aki az embereket becsapni akarja az nem fordul Tausz professzorhoz és a közegészségügyi tanácshoz. Kétségtelen, hogy Pesti a feljelentést mások kedvéért tette meg, de dr. Wettenstein teljes nyíltsággal enged meg bármely orvosnak, hogy kísérleteit ellenőrizze és az ily gonosz és képtelen támadások el nem térítik útjából. A hírek forrásul szolgáló esti lap ellen a sajtóper megindítottam. Pesti ellen az eljárás megszüntetése után a megtorló lépéseket megteszük. Kiváló tisztelettel Dr. Mészöly Imre, ügyvéd.

— **Összeütközés a rákosi pályaudvaron.** A rákosi rendező-pályaudvaron ma ismét szerencsétlenség történt. Emberéletben szerencsére nem esett kár, de tizenkét tehervonat pusztult el. Reggel hét órakor a rákosi felső rendezőből utnak indítottak egy mozdonyt, amelyet a pálya felett örködő toronyőr a vágányra eresztett. Közben Budapestről elindult egy tehervonat tizenkét kocsiával, melyek nagyjából a szernával és szalmával voltak megrakodva. A tehervonatot a váltó toronyőr ugyanarra a vágányra engedte, amelyen a mozdony haladt és a rákosi rendező-pályaudvaron a tehervonat beleszaladt az előtte ha-

ladó mozdonyba. Az összeütközés folytán a tehervonat tizenkét kocsija súlyosan megrongálódott. Egyik-másik teljesen elpusztult s így a kár igen jelentékeny. A személyforgalmat a pálya megrongáltsága miatt Angyalföldön és Kőbányán keresztül kellett lebonyolítani és csak dél felé sikerült az egyik vágányt ismét szabaddá tenni. Az igazgatóság az összeütközés hírére nyomban bizottságot küldött ki a helyszínre. A vizsgálat a tanúk kihallgatása és a helyszíni szemle megejtése után megállapította, hogy a szerencsétlenséget a toronyőr hanyagsága okozta és ez ellen nyomban meg is indult a fegyelmi vizsgálat.

— **Lemoine, a gyémántkirály.** Az első tudósítások, amelyek arról szóltak, hogy Lemoine, aki azt állította, hogy a mesterséges gyémántot feltalálta és ezen a réven több embert arra birt, hogy az általa előállított gyémántok készítésére nagy összegeket áldozzon, úgy tüntették föl a dolgot, mintha Lemoine közönséges szédelő volna. Igaz, hogy Lemoine már huzamosabb idő óta vizsgálati fogságban ül, a dolog azonban mégis úgy áll, hogy a vizsgálóbíró nem tudja eldönteni, lángezü felaláló-e Lemoine, vagy közönséges szédelő? Ügyében különben is kedvező fordulat állt be. Jackson nevé angol gyémántbányatulajdonos azt vallotta a vizsgálóbíró előtt, hogy Lemoine előtte is kísérletezett mesterséges gyémánt előállításával s előtte bizonyította, hogy tud mesterséges gyémántot előállítani. Jackson vallomását most megerősítette Armstrong lord, aki szintén jelen volt, amikor Lemoine Jackson előtt kísérletezett. Armstrong lord egy újságíró előtt a következőket mondotta:

— Jelen voltam Lemoine kísérleteinél s ki kell jelentenem, hogy Lemoine-t nagy lángésznek tartom s hozzáteszem, hogy sikerült neki mesterséges gyémántot előállítani s hogy őszinteségéhez és becsületességéhez semmi kétség nem fér. A dolog így történt: Lemoine kezembe adott valami por felét, amelyet kezemből szétdörzsöltem s aztán ezt a finom port olvasztótégelybe tettem, amelyet magam elzártam s a tégelyt beletettem az elektromos kályhába, amelyet szintén magam zártam el. Bizonyos idő múlva kivettem a kályhából a tégelyt, amelyben megszenesedett masszát találtam. Lemoine az egész kísérletezés alatt néhány lépés távolságban állott és semmiféle befolyást sem gyakorolhatott a kísérletre. Miután a tégely kihűlt, én magam nyitottam ki és a megszenesedett masszában több rendkívül tiszta és néhány kevésbé tiszta gyémántot találtam.

Armstrong meg is mutatta ezeket a gyémántokat, amelyek kicsinyek ugyan, de rendkívül tiszták és azt mondotta, hogy karátja megér huszonöt frankot.

— **A lipcsei gyilkosság.** Nagy feltűnést kelt Lipcsében az a felfedezés, hogy a Lipcsében körülbelül két hónap előtt elütni Giegler nevé könyvkereskedőt meggyilkolták s hogy a tettest Doell Mina, Giegler házvezetőnője követte el. A gyilkos házvezetőnő ugyanabban a szobában, amelyben Giegler holttestét múlt évi november óta rejtgette, egészen múlt szombatig gazdálkodott. Ha Gieglerrel tudakozódtak nála, azt felelte, hogy elutazott. Utóbbi időben azt mondta a tudakozóknak, hogy a könyvkereskedő beteg és egy bécsi kórházban fekszik. Végre gyanakodni kezdtek s miután kiderült, hogy az asszony összes állításai valótlanok, feljelentést tettek ellene a rendőrségnek, amely házkutatást tartott és Giegler holttestét az ágyban megtalálták. Giegler szerelmi viszonyt folytatott házvezetőnőjével. A meggyilkolt beteg ember volt s már hónapokkal ezelőtt Olaszországba akart utazni egészségének helyreállítása végett. Egy napon elütni. Lakásába senki be nem mehetett. Doell Mina egyedül lakott ott, ő maga vezette az üzletet, jókedvűen és boldogan élt, sokat költött, fiakkerben járt s minduntalan új ruhát és kalapot vásárolt. Amikor a rendőrség múlt szombaton a holttestet meg-

találta, az asszony elsőkötött, de még ugyanazon a napon Halleban letartóztatták.

— **A Magyar Természettudományi Társulat választmányi ülése** e hó 22-én lesz, amelyen előkészítik a január 29-iki rendes évi közgyűlés programját.

— **A korcsolyázás halottal.** A párisi Bois de Boulogne korcsolyázópályán történt nagy szerencsétlenségről újabbán a következő tudósítás érkezett. Már az elmúlt héten attól féltek, hogy szerencsétlenség fog történni a korcsolyázópályán. A tegnapi szép napon óriás néptömeg jelent meg, hogy a korcsolyázó sportnak hódoljon. Az örök és felügyelők figyelmeztették a korcsolyázókat, hogy a tónak több pontja veszedelmes s hogy ne menjenek azokra a helyekre, ahol figyelmeztető czölöpök vannak felállítva. De a korcsolyázók nem ügyeltek erre a figyelmeztetésre s keresztül-kasul jártak a tavon, azokon a helyeken is, ahol a jég olvadófélben volt. A korcsolyázók jókedvűen szórakoztak és nem bántotta őket a lanyha idő, amely a jeget megtámadta. Este öt óra tájban egy korcsolyázó tulment a veszedelmet jelző czölöpon s eljutott egészen a partig, ahol a víz már elborította a jeget. A korcsolyázó elesett, a jég beszakadt s a korcsolyázó a jég alá került. A közelben lévő emberek, körülbelül harminczan, odarohantak, hogy kimentessék veszedelmes helyzetéből, de a jég beszakadt alattuk és valamennyien beleestek a vízbe. Uszni próbáltak, de a jégtáblák miatt nem tudtak előre jutni. A tó vize ezen a helyen két méter mély. Néhány bátor ember odasietett, köztük egy tüzérezred zenekarának tagja s az ő erőfeszítésüknek sikerült a vízből huszonöt embert kimenteni, de még többen a vízben maradtak s ezeket a legnagyobb veszedelem fenyegette. Csak éjjel két órakor sikerült a vízből egy embert kimenteni, de az alig félórával később a kórházban meghalt. Reggel hét órakor a tüzoltók huzztak ki a vízből egy holttestet. Azt hiszik, hogy még három-négy holttest van a vízben.

Éjjel jelentik még a következőket: A Bois de Boulogneban a korcsolyapálya jégét feltörték és csakánnyokkal átkutatták a tó medrét, de holttestet nem találtak. Lehetséges, hogy a tegnapi katasztrófának a két kifogott holttesten kívül nincsen több áldozata s ez a feltevés azért is valószínű, mert máig a rendőrségen nem tettek feljelentést, hogy valaki a korcsolyapályán eltűnt volna.

— **Családi tragédia.** Aradon Mezei Vilmos munkás felesége előtte Sipos Sándorné bábaasszonyt, aki Mezeinél leitatta s aztán Toneszku gazdag szerb gazdának eladta. A gyilkosság után a szerencsétlen asszony öngyilkos lett. Mezei Vilmos mikor megtudta felesége tragédiáját, este elment Toneszku Lázár lakására és Toneszku leölte. Mezei erre személyesen ment el a rendőrségre, hol letartóztatták.

— **Halálozás.** Özv. Telbisz József, született Hollaky Antónia, e hó 13-án 82 éves korában Budapesten elhunyt. Holttestét ma délután három órakor a kerepesi-uti temető halottas házában szentelték be s az új köztemetőben helyezték örök nyugalomra.

Mély gyász érte Lers Vilmos miniszteri osztálytanácsost. Apósa, szörényi Reischl Károly nyugalmazott magyar királyi műszaki tanácsos, Pestvármegye államépítészeti hivatalának másfél évtizeden át volt főnöke, Budapest székesfővárosi törvényhatósági bizottsági tag, a Ferencz József-rend lovagja, ma reggel kilenc órakor hosszas szenvedés után 63 éves korában meghalt. Az elhunytat nagyszámú rokonság gyászolja.

Silberschein József, a Ferencz József-rend lovagja, zágrábi városi képviselő, az odaváló izraelita hitközség elnöke, ma Zágrábban elhunyt. Silberschein, mint mérnök, 1859-ben résztvett az olasz hadjáratban. Több magyarországi vasút építésében is közreműködött.

Frisz Károly nyugalmazott posta- és távirtdai tanácsos, aki a mozgóposta mai szervezetének megerősítésével érdemeket szerzett s akinek szakismeretei Európa-szerte nagy hírnévként örvendtek, ma délután 71 éves korában elhunyt. Temetése e hó 16-án, délután három órakor lesz az Attila-utca 5. szám alól.

Porubszky Pálné, született Szathmáry Klemma, életének 49-ik évében elhunyt Nyiregyházán.

WIKUS
CSOKOLÁDÉ
BUDAPEST

WIKUS TÁTRA
TEJCSOKOLÁDÉ
WIKUS
CACAOPÓR

IV. DEÁK FERENCZ-UTCA 12.

amelylyel a hangverseny záródott. A zenekari szá-
mok közben Weidt Lucie es. és kir. kamaraéne-
kesnő nagy hatással énekelte el Erzsébet belépőjét

Kurz Zelma bucsuja. Tekintettel a tegnap-
előtti nagy sikerre, Kurz Zelma elhatározta, hogy

Mulatságok.

A Pestmegyei bál. A Pestmegyei bál rendező
bizottsága már megalakult s elhatározta, hogy a bál

FŐVÁROS.

(A közbiztonság forgalma. A közbiztonság
novemberben levágtak összesen 13.274 drb kérdőz

(Hentesek kérelme. A sertésközvetítőhídon új
munkarend lépett életbe, amelynek értelmében az

Nyilt-tér.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

KALOGÉN

BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉMA LEGJOBBA

OVSZEREK

Gummi és halhólyag, 80% engedmény tuca-
toksint 1-10 forintig. Capot-American rövid,
2-3 forintig. Mintagyűjtemény (25 db.) a leg-
finomabb minőségű urak részére 5 forint.

«Vasárnapi Ujság»

Szerkesztő: Koltay Pál. Főmunkatárs: Mikszáth Kálmán

Munkatársai: A magyar irodalom legjelebb művelői

KALIPTAS

Legjobb és már is a legkedveltebb fogpisztoly

A bölcsész-bál legyező-kiállítás. Ma, szerdán
dél előtt tíz órakor nyitotta meg a rektor nevében

A Jurista-bál és az Athléta-bál elmarad. Sem
a Jurista-bált, sem a Magyar Athletikai Klub felele-

Száz közreműködő. Ennyien fognak sze-
repelni a fővárosi művészeti és artista világból az

EGYESÜLETEK.

A Magyar Néprajzi Társaság ma este Szal-
ay Imre elnöke alatt felolvasó ülést tartott. El-

A Katolikus Patronázs Egyesület ma este
tartotta alakuló gyűlését a Szent István-Társulat

SPORT.

A Vén Fiúk felolvasó estélye. A Vén Fiúk Vivő
Klubja gyors egymásutánban rendezi jól sikerült

(*) Elhalasztott bemutató. A Vígsház szom-
batra kitűzött ujdonságának, a „Sámson”-nak bemu-
tatóját Haraszhay Hermin és Rónaszéki

(*) Népszínház-Vigopera. A Népszínház-Vigopera
a heti ujdonságának, a Parasztheccsületnek szerzője.

(*) A Grillparzer-díj. Bécsi jelentések szerint az
ezévi Grillparzer-díjat egyhangulag Schnitzler

(*) A Magyar Iparművészeti Társulat választ-
mánya gróf Hadik-Barkóczy Endre elnökelele

(*) Gyermekszínház. A Gyermekszínházban va-
sárnap, január hó 19-én szünetre kerül ezidén először

(*) Pályázat Bartha Miklós szobrára. A Bartha
Miklós szoborbizottság pályázatot hirdet Bartha Mik-

(*) A Vörösmarty-szobor. A beadott nagy hide-
gek miatt a Vörösmarty-szobor alapozási munkála-

(*) Hangversenyek. Ripper Alice zongora-
művésznő hangversenyére, mely jövő héten, szerdán,

Culp Julia, a páratlan hollandi énekművésznő,
február 7-én rendezt egyetlen dalestélyét ez évad-

A brüsszeli vonósnégyes második és
utolsó béleti kamarastélyét február 17-én rendezt

Staegemann és Reuter hangversenyei a
jövő évre maradnak. A jegyek árát visszafizeti Méry

az eddigi drágasági pótlék helyett a fizetéseket rendezték, mert a drágasági pótlék nem nyújt kellő kárpótlást a jelenlegi nehéz megélhetési viszonyok közepette. A tisztviselők kívánságukat memorandumba foglalták, melyet 470 tisztviselő írt alá s ezt Láncozy Leó elnök-vezérigazgató elé jutatták.

Az atlantikai hajótarifák mérséklése. Az American Line, amint lapunknak írják, az Amerika és Európa közti utazás tarifáját ismét leszállította, még pedig az I. osztályon ezentúl 10 font sterling, a II. osztályon 6.25, a III. osztályon 4.50 font sterling lesz a személytarifa. A White Star Line hasonló módon szállította le tarifáit.

Állami részesedés a jegybank jövedelméből. Az Osztrák-Magyar Bank idei kitűnő eredménye nemcsak a részvényeseknek szerez örömet, hanem abból a két államra nézve is jelentősen kedvezőbb a részesedés aránya. Az 1907. évi nyereségből, eltekintve a jegyadótól, 11.22 millió korona esik a két államra. Az érvényben lévő törvény, illetve az alapszabály megfelelő szakasza értelmében oly módon osztatik szét, amilyen arányban a bank jövedelme a két államban megadóztatás alá kerül. Az elmúlt év 11.22 millió állami részesedésből Magyarországra 5.22 millió (46.51 százalék), míg Ausztriára 6 millió (53.49 százalék) esik. 1900. óta tudvalevőleg a két állam készpénzben megkapja évenként a részesedést. A bank lefolyt évi kitűnő eredménye felette indokoltá teszi az állami részesedés felemelését, melyet mi már vezető helyen nem egyszer hangsúlyoztunk és kiemeltük, hogy a szabadság megújításánál magasabb részesedés biztosítsa az államoknak, úgy, mint az a Reichsbanknál is gyakorlatban van.

Országos közlekedési tanács. A hivatalos lap mai száma közli az országos közlekedési tanács teljes ülésének és a tarifabizottság tagjainak névsorát. A közlekedési tanács elnöke: Kossuth Ferencz kereskedelemügyi m. kir. miniszter. Alnöke: Szerényi József kereskedelemügyi államtitkár. Míg a tarifabizottság elnöke: Szerényi József kereskedelemügyi államtitkár.

Az új ötkoronások. A pénzügyminiszter tudvalevőleg e hó 1-i érvénnyel forgalomba helyezte az új száz- és ötkoronás érmekeket. Százkoronás csak rendkívül csekély mennyiségben került forgalomba s az új ötkoronásokból csak ma került nagyobb mennyiségű darab az Osztrák-Magyar Bank főintézetébe, amelyre hamarosan jelentkeztek átvevők.

Az amerikai helyzet. A Peoples-Nationalbank és a Newport News-Virginia-Nationalbank — amint a „Fkr Ztg”-nak jelentik — bezárták pénztáraikat és felszámolnak. A Pennsylvania-vasút 6000 munkásának munkaidőjét csökkentette, oly célból, hogy a munkabéreket leszállíthassa.

A pénzpiacról. A medio a pénzpiacra teljesen nyugodtan folyt le. A forgalom normális keretekben mozgott, sőt a jegybanknál ma az esedékességek (11 millió) messze túlhaladták a benyújtásokat (1 1/2 millió). A párisi pénzájlatok is szaporábban jelentkeznek a piacon, a bécsi és prágai intézetek pedig sürűn kínálnak pénzt. Malomváltók a rátán vétetnek, esetleg egy csekélységgel alatta is, elsőrendű kereskedelmi váltókért 5 3/4—5 1/2-ot igényelnek, vidéki intézeti anyagért 6%-ot. A bécsi/magánkamattal 4 1/2—4 3/4%. Berlinben a rátaleszállítás óta 1/2-al, 5 1/2%-ra emelkedett a magánáriszkont. A londoni magánkamattal ma ismét esett s jelenleg 4 1/2-on jegyez, tehát 1 1/2-al áll a ráta alatt. Külföldi jelentések szerint a londoni rátaleszállítás a holnapi napon valószínűleg megtörténik.

A statisztikai értékmegállapító bizottság új tagjai. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter a magyar áruforgalmi statisztikai állandó értékmegállapító bizottságba a kereskedelemügyi miniszter képviselőjében dr. Szűry János kereskedelemügyi tanácsost és dr. Neumann Károly kereskedelemügyi miniszteri osztálytanácsost küldte ki és Hajnal Vilmos máv. főfelügyelőt ezen bizottság tagjává nevezte ki.

Gazdasági szakoktatásunk reformja. A földművelésügyi miniszter tavaly mind a négy gazdasági tanintézetet akadémiai rangra emelte. Bevezető mun-

kát volt ez gazdasági tanügyünk teljes átreformálásához, melyet a miniszter tervbe vett. Nehány földműves iskolát gazdasági középiskolává alakítanak át, így első sorban a kecskeméti földműves iskola átalakításának a munkálatai vannak foganatba véve. Az ország északi megyéiben földművesiskola egyáltalán nincsen s miután ezen intézmény hiánya nagyon is érezhető, Darányi földművelésügyi miniszter ott egy új földművelési iskolát kíván fölláttatni.

Gazdasági szakkérdések megvitatása. Az OMGE. a téli időszakban egy a fővárosban, mint a vidéken évenként rendezni szokott gazdasági előadásokat és szociális tanfolyamokat. Az egyesület irodalmi és tanügyi szakosztályi ülésén Buday Barna előadó bejelentette, hogy az egyesület választmánya már korábban elhatározta, hogy az idei tél folyamán gazdasági megbeszéléseket kíván rendezni, amelyek keretén belül arra felkért előadók ismertetni fogják a gyakorlati gazdálkodás terén leginkább aktuális kérdéseket s ez előadásokat követő eszmecsereben a gyakorlatilag működő gazdáknak alkalmuk lenne egy-egy kérdés körül szerzett tapasztalatait előadni. A megvitatásra váró kérdések a következők lennének: 1. a cukorrépa-termés és értékesítés; 2. a Kellner-féle keményítő-érték a gyakorlati alkalmazásban; 3. az országos növénytermelési és kísérleti állomás főbb eredményei; 4. a magánjáró gézek; 5. a tengeri amerikai módon való művelése; 6. a magtermeles és a magkiválasztás; 7. a tenyész kiválasztás eredményei a tehenészet jövedelmezősége szempontjából. Ezek a gazdasági megbeszélések február hó 22., 23., 24. napján lesznek. Az előadásokat délelőttönként tartják, délutánonként pedig alkalmat kívánnak nyújtani a modern mezőgazdasági intézmények megtekintésére. Így a többek között megtekintik az Élelmiszerszállító Részvénytársaság modern hűtőházait, a Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete budafoki pinczegazdaságát, a Mezőgazdasági Múzeumot stb. Többek hozzászólása után a szakosztály hozzájárult a tervezethez. Előadókul az OMGE. a legkiválóbb kérdésekkel foglalkozó szakembereket kéri fel.

Újból megnyitott a forgalom a fiumei vonalon. Tudvalevőleg múlt hó 27-ike óta szünetel a teheráru forgalom a fiumei viszonylatban. A holnapi nappal ismét fölvesznek Fiume felé teherárukat, kivéve kocsirakományokban föladott csukorküldeményeket. Miután a fiumei vasúti raktárakban 1950 waggon cukor van fölhalmozva — eltekintve a kirakásra váró e vonalon utban lévő küldeményektől — a csukorküldeményekre nézve fönműl a forgalmi korlátozás. Olyan csukorküldemények azonban, melyeknél a föladó gyáraknak szállítási megállapodásaik vannak a legközelebb inuló hajókon való továbbszállításra vonatkozólag, a Máv. igazgatósága e sürgős küldeményeket továbbítja, ha az illető csukorgyár minden kétséget kizárólag beigazolja, hogy e küldemények tárolás, illetve raktárak igénybevétele nélkül közvetlenül hajókba rakatnak át.

Megnyitott a forgalom Ruttkán át. A cs. kir. szab. m. kir. államvasutak rutika—füleki vonalán feltartóztatott elég hátralék teljesen átvettett, úgy, hogy az árufelvétel Ruttkán át a lassa-oderbergi vasút vonalaira, valamint azon túlra folyó hó 15-én korlátlanul megnyitottatik.

A szerb kereskedelmi szerződés. A szerb kereskedelmi szerződés ügyét, úgy látszik, nem bírják dűlőre juttatni. Az ütköző pont, mely legtöbb gondot okoz a tárgyaló kormánykúldötteknek, az állapot-hozatal engedélyezésének kérdése. A kereskedelmi szerződések megkötése minimálisan magyar érdek Szerbiával, mert hisz iparunk, különösen a jelenlegi munkás- és szénhiány mellett, alig bír a belföldi megrendeléseknek is eleget tenni, s a megélenkülő vasúti forgalom még növesztené az amugy is nagy mérvet öltött vagonhiányt. Agrárkörökben még egyre tüzelik Ausztriában a kormányt, mely az állathatározó olyaténképpen való felbontásába újabb beleegyeznek, hogy a leölt állatok behozatala Szerbiából megengedessék. Az agráriusok a szépen fejlődő osztrák állattenyésztést látják veszélyeztetve a szerb állati termékek behozatalának megengedése esetén.

DR. HÖNIG IZSO

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézet. *Elektromágneses gyógyítás*
Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102—39.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos masszázs (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.
Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria.)
Ideggyengeségi állapotok
Almatlanság.
Hűdések (Paralýsis).
Idegfájdalmak idegcsábák, (Neuralgiák, ischias).
Gerincvelő-sorvadás (Tabes.)
Szívbetegségek.
Véredényelmeszesedés.
Köszvény és csusz (Rheuma, huygsavas lerakódások, ízületi és csontbajok).
Székrekedés.
Anyagcserebajok (Éhizás csukorbaj, verszegénység).
Bőrbajok Bőrvizsketog
Hajbetegségek (Hajhullás kopaszág.)
Aranyeres csomók.
— Rendelés d. e. 8—11-ig, d u. 2—6-ig. —
Kezelés egész napon át. — — Kívánatra prospektust

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTEKTOZSDE
Gahonatözsde.

Az amerikai tözsdék ma csekély árfajavulással állandó irányzatot jeleznek. Nálunk is az a látszat, mintha az árak egyelőre megállapodtak volna. A határidőpiacra ma már jóval kisebb volt az árulalmzás és egyenlegként 4—5 fillér javulás konstatalható. Az áprilisi buza 12.62-ön indulva, 12.70-ig emelkedett és gyenge forgalom mellett visszament 12.65-ig. Ugyaníly arányban voltak a többi terminusok is forgalomban. Kivételt képezett ma a régen elhanyagolt áprilisi zab, melyet bécsi számlára fedezésképpen vettek, miáltal a tegnapi 8.20-on jegyzett árfolyam 8.29-ig emelkedett. Egyéb cikkekben nem igen volt említésre való üzlet. A készáru-piacról ismét nincs említeni való. Egy két malom vett részt a vásárlásban és mindössze 3000 métermázsa kelt el változatlan áron.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 78 kg. 25.30 korona, 150 mm. 77.8 kg. 25.30 korona, 450 mm. 77 kg. 25.30 korona, 100 mm. 77 kg. 25.30 korona, 100 mm. 77.3 kg. 25.20 korona, 100 mm. 77.3 kg. 25.30 korona, 100 mm. 76 kg. 25.10 korona, 100 mm. 76 kg. 25.— korona, 100 mm. 73 kg. 22.30 korona.
Pestvidéki: 100 mm. 78.5 kg. 25.30 korona, 100 mm. 79 kg. 25.30 korona, 100 mm. 77 kg. 25.10 korona, 200 mm. 76 kg. 24.80 korona, 500 mm. 76 kg. 25.10 korona.
Adai: 300 mm. 76 kg. 25.20 korona.
Fejérmegyei: 100 mm. 78 kg. 25.40 korona, 100 mm. 76.8 kg. 25.10 korona.
Rozs: 150 mm. 21.70 korona, 100 mm. 21.70 kor.
Zab: 100 mm. 16.50 korona.
Az árak kilogr.-kint koronákban értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1908. január 12-15-ig január 13-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	4139	—
Rozs	465	—
Arpa	722	—
Zab	1666	—
Tengeri	1915	101
Liszi	20	7810
Korpa	—	2250

A határidőpiacra költetett:

Előelött:
Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. áprilisra 12.61, 12.60, 12.71, 12.67.
Buza 1908. októberre 10.65, 10.66, 10.61, 10.68.

SZÉN, koks, briket,
antracit összes gazdasági,
ipari és házi célokra

Telefon: Detail 75—26. Engros 164.

27701

Radnay Károly

BUDAPEST, V. kerület, Váci-körút 80.

sürgönyozim: **ANTRACIT** BUDAPEST

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK

Sertéskereskedelmi csarnok. Budapest-Kőbánya.

Budapest, január 15-én. (Hivatalos tudósítás.) Hízott sertésárak: Magyar elsőrendű: Óreg nehéz (páronként 400 kilogramm felül)...

Sertéskonsumvásár.

Budapest jan. 15. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 680 darab sertés, 208 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás 85 db sertés, — db süldő...

VIZALLAS.

Table with columns for names, dates (Jan. 14, Jan. 15), and numerical values. Includes names like Sharding, Pessau, Bács, etc.

Kivonat a hivatalos lapból.

Január 15.

Külsővezérek. Az igazságügyminiszter Uhlmann Kamilló újdíek törvényszéki joggyakorlatot a titeli járásbírókhoz allegyzóvé, Buday József somorjai járásbírói díjokot a hajdunánási, Hllyanyszky Gyula sátoraljai helyi törvényszéki díjokot a királyhelmezi járásbírókhoz és Gumilár Mihály nagykanizsai törvényszéki díjokot a nagykanizsai törvényszékhez irnokká; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Hegedűs Erna okleveles tanítónőt a beregkiszalmási állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Réb Vilmos okleveles tanítót a varjasi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Szöllösi János okleveles tanítót a homolczi községi elemi iskolához rendes tanítónővé, Policskúny Rády Mária okleveles kisdedóvónőt és eddigi állami menházvezetőnőt az ignézi állami kisdedóvodához kisdedóvónővé, Kovács Rozália okleveles kisdedóvónőt a világosi állami kisdedóvodához kisdedóvónővé; a kolozsvári itélőtábla elnöke Krzyzowszky Rezső díjta-

lan joggyakorlatot a kolozsvári itélőtábla kerületébe segélydíjas joggyakorlatokká; a szegedi itélőtábla elnöke Gábeli Dániel palánkai járásbírói díjaitan joggyakorlatot a vezetése alatt álló itélőtábla kerületébe díjas joggyakorlatokká nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Fülöp Dezső dr. löcsei ügyészéi alügyészt a kassai ügyészséghez, Gavaliér Lajos alibunári járásbírói díjaitan jegyzőt a dési törvényszékhez, Majdán Miklós pécsi törvényszéki telekkönyvvezetőt a szekszárdi törvényszékhez, Erdélyi Mór balatonfüredi járásbírói díjaitan végrehajtót a tiszaifüredi járásbírókhoz helyezte át.

Névmagyarástások. A belügyminiszter kiskoru Spenádel Mór és Ferencz turkevei lakosok „Szilágyi“-ra, Stern Lipót aradi lakos saját, valamint Borcsa és Zoltán nevű kiskoru gyermekei „Szántai“-ra, Mayer Antal kassai lakos „Majorosi“-ra, kiskoru Kohn Lajos losonczy lakos „Keleti“-re, kiskoru Gandl Ferencz losonczy lakos „Gáspár“-ra, kiskoru Blau Gerson sátoraljai helyi lakos „Halász“-ra, Apfél Dávid budapesti lakos „Almási“-ra, Schoplocker János kaposvári lakos „Szölösi“-re, kiskoru Ehrenstein Győző, Aladár és Lajos nagykanizsai lakosok „Erdős“-re, Szőlőmájér József feyverneki lakos „Szatmári“-ra, kiskoru Engel Árpád merényi lakos „Erdős“-re, Opra György köhalmi lakos „Székely“-re, Weisz Jakab (Jenő) rimaszombati lakos „Vajdá“-ra, Weisz Zsigmond budapesti lakos „Csánzó“-ra, kiskoru Weisz Simon budapesti lakos „Várkonyi“-ra, Kohn Mayer budapesti lakos „Kardos“-ra, Tomasics Mihály csáktornyai lakos „Tihanyi“-ra, kiskoru Kohn Gyula kikunhalasi lakos „Kerekes“-re, Sgallitzer Sándor budapesti lakos saját, valamint Vilmos és Erzsébet nevű kiskoru gyermekei „Somogyi“-ra, Weisz Dávid budapesti lakos „Iványi“-ra, kiskoru Fein Mátyás tabi lakos „Fenyő“-re, Luxemburg Imre tiszaroffi lakos „Lukács“-ra, Szuszedka János kereszturapaji lakos „Szilágyi“-ra, kiskoru Bruckner Pál és Imre temesvári lakosok „Biro“-ra, Löffler Sámuel budapesti lakos „Lóránt“-ra, kiskoru Vaszi Ernő magyarbodzai lakos „Erdélyi“-re, Köhn Róziás debreczeni lakos „Kertész“-re, Hlaska András erzsébetfalvi lakos „Halasi“-ra, Sajovec Ferencz komlói lakos saját, valamint Károly és Ferencz nevű kiskoru gyermekei „Sándor“-ra, Lupán István kézdimartonosi lakos „Farkas“-ra, kiskoru Trotzer (Trutzer) Hugó budapesti lakos „Tibor“-ra, Wansilkovszky József budapesti lakos saját, valamint kiskoru József nevű fia „Csapkai“-ra, kiskoru Kohn József karczagi lakos „Kerekes“-re, Steinetz Pál budapesti lakos saját, valamint Katalin és Erzsébet nevű kiskoru gyermekei „Széke“-re, Neumann Károly piskitelepi elemi iskolai igazgató, valamint Olga, Károly, Julia és István nevű kiskoru gyermekei „Nemes“-re, Lusztig Mór Manó szegedi lakos, valamint Róza és Ibolya nevű kiskoru

Large financial table with multiple columns and rows, containing various market data, exchange rates, and prices for different goods and services.

gyermekei „Békési“-re, Rosenfeld Abrahám budapesti lakos családi nevének „Virág“-ra kért átváltoztatását megengedte.
Pályázatok. Temesvár városnál több másodosztályú rendőri állásra június 30-ig; a miskolci pénzügyigazgatóságnál pénzügyi titkári pénzügyigazgatói állásra 2 hét alatt; a makói adóhivatalnál adóhátnoki állásra, a temesvári pénzügyigazgatóságnál pénzügyi fogalmazói állásra, a nagyszombeni pénzügyigazgatóságnál pénzügyi irodavezetői állásra, az aradi pénzügyigazgatóságnál díjtalan adóhivatali gyakornoki állásra, a nagyszombeni pénzügyigazgatóságnál pénzügyi segédtitkári állásra, a beregszászi ügyvédségnél díjnoki állásra 2 hét alatt lehet beadni a pályázatokat.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1908 január 15-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánk időjárásában lényeges változás nem történt. Ma reggel az idő nagyjából ködös. A hőmérséklet — a keleti részek kivételével — néhány fokkal a normális alatt van; a maximum: Fiumében 11 C° és a minimum: Arvaváralján —17 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Az időjárásban lényeges változás nem várható.

Allomás	Magasabb részeken 700 +	A hőmérséklet Celsius skálán	Szélirány és ereje	Relatív nedvesség	Levegő hőmérséklet min	Hőmérséklet max
Szabolcs	77.5	-4.0	N	2	1	2
Debrecen	75.3	-2.4	E	1	1	1
Miskolc	75.4	-6.8				
Ózonn	75.4	-12.7				
Szeged	75.4	-7.4	NE	1	0	1
Budapest	75.2	-9.0				
Oradea	75.2	-5.6				
Arad	75.6	-8.2	N	2	0	1
Székesfehérvár	75.7	-7.8				
Szécsény	75.7	-5.2	N	2	0	1
Mezőtúr	75.7	-3.6	NE	1	0	1
Udvard	75.7	-2.4	NE	1	0	1
Nagyvárad	75.7	-1.2	NE	1	0	1
Kolozsvár	75.7	-1.2	NE	1	0	1
Nagyvárad	75.7	-1.2	NE	1	0	1
Szabolcs	75.7	-1.2	NE	1	0	1
Arad	75.7	-1.2	NE	1	0	1
Arvaváralja	75.7	-15.0	NE	2	1	1
Szabolcs	75.7	-15.0	NE	2	1	1
Nagyvárad	75.7	-10.4	N	1	1	1
Szeged	75.7	-8.2	N	1	1	1
Oradea	75.7	-6.4				
Székesfehérvár	75.7	-6.4				
Jászberény	75.7	-11.2	SW	1	0	1
Cecekmén	75.7	-7.1				
Jászóháza	75.7	-7.1	SW	2	0	1
Arad	75.7	-4.5	NW	3	0	1
Szabolcs	75.7	-7.6	N	2	0	1
Versce	75.7	-2.0				
Orsova	75.7	-2.0	SW	1	0	1

Felkészítette:
PURJESZ LAJOS,

Kiadótulajdonos

A Magyar Újságkiadó Reszvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND**

Olcsó írógépek. Néhány használt Remington, Voet, Underwood stb. kifogástalan állapotban, olcsón eladó. **Gereben, Kristóf-tér 2.**

Pieper Henrik Iparos, Liège-ben és L'Hogst Gusztáv mérnök, Brüsszel-ben
29214. számú

„Berendezés vonatok elektromos világítására“
csimű magyar szabadalom tulajdonosai szabadalmuknak gyártására magyar gyárosokkal összekötötést keresnek szabadalmukat esetleg el is adják vagy gyártási engedélyeket adnak. Bővebb felvilágosításokkal készséggel szolgálnak:

Harsányi Jenő és Dr. Messinger Károly
hites szabadalmi ügyvivők. Budapest, V., Akadémia-utca 11. szám.

1922. 1903. 1904. években 10 első díjat kitüntetésre
KALLAI LAJOS motorgyára
BUDAPEST, VI., Gyár-utca 23. szám.
(Régi házszám VI., Gyár-utca 50. szám.)
Teljes jótállás kifizetés eséréért!
KALLAI LAJOS-féle hírneves villamos benzinköze mobil esőpórák-alkotók, melyek részben az újiták bírták. **GOZGÉPEK BECERÉLTETNEK.**
Ezen motorok több 100 példányban kitűnően működnek az ország minden részében. Többek között: Koszma József Kadarkút, Somogygye. Tóth Péter bagyi földműves, Usztavér, B. R. G. Elő József földműves, Cségyéd, Pest megye. **Olcsó árak részlete. Arjagynak ingyen.**

Magonta friss **SZIMON-féle Szultán-keverék Pörkölt kávé**
1. számú ..... kilója K. 5.—
2. „ ..... „ K. 4.60
3. „ ..... „ K. 4.—
4. „ ..... „ K. 3.20
5. „ ..... „ K. 2.80
Pörköltre csak a legkiválóbb és tisztá izü kávékat használom. **Vidéki** rendeléseknél csomagolás ingyen; 5 kgr. vételénél bérmentve.
Szimon István,
főüzlet: **Budapest, Váci körút 12.**
Fiókhelyek: **Váci-körút 60. és Teréz-körút 23.**

Nyilatkozat. A Csillaghegyi forrásvíz
bakteriológiai szempontból tisztának és kifogástalan nak minősítendő.
Dr. Freisz Huóó
a m. kir. állami bakteriológiai Intézet vezetője.
A Csillaghegyi forrásvíz központi Irodája Bpest, III., Bécsi-út 94. Telefon 78-78

HA FÁJ A FEJE,
24 pasz-
tillat tar-
talmazó
doboz 1 kor-
30 HIL
Börök-
Ar: **Beretvás Tamás** gyógyszerész Kispeszt, utca 2.
Ingyen postal szállítás 3 doboz rendelésnél.

Siessünk

árunkat beszerezni, mivel tetemes áremelkedés lesz. — Kérem a hirdetést kivágni és összegyűjteni, mivel mindég más árut hirdetek úgy, hogy a t. vevő közönségnek összes áruimról meg lesznek az árak.

Kiselejtezek most esészealjakat	3 kr.
Kávé vagy tea esése	6 „
6 szem cukortartó	18 „
6 „ kávé kanna	20 „
6 „ tál	25 „
6 drb desert tányér	30 „
6 „ lapos „	42 „
6 „ mély „	54 „
1 „ leveses tál	40-50 „
1 „ főzelékes tál	35-40 „
1 „ salátás „	35-40 „
1 „ peccenyés „	35-40 „
1 „ téstás „	30-35 „
1 „ szosz aljal	25 „
1 „ sótartó	10 „
1 „ gulas tál	5 „
1 „ erős finom bors pohár	5 „
1 „ vizespohár	6 „
1 „ köpöladá azelőtt	80 „
most	30 „

Tessék figyelemmel lenni a legközelebbi hirdetésre.

Nászajándékok nagy választékban, ingyen láda, ingyen csomagolás!

Takács Ferencz
BUDAPEST,
VIII., **Baross-tér 4. sz.**

Hol kell Erényi-Ichtiol-Salicilt használni?

1. Ahol a viszketegségi bőrbaj ellen nem lehet találni más megbízható szert.
2. Ahol a sömörös viszketegségtől nem tudnak megszabadulni.
3. Ahol a sebek vagy kisebesedések sok bajt és kellemetlenséget okoznak.
4. Ahol az aranyeres fájdalmak napirenden vannak.
5. Ahol végbél-bántalmak óriási fájdalmakat okoznak
6. Ahol az excema gyakran mutatkozik.
7. Ahol a feldörzsölés és kisebesedés égetési fájdalmakat okoz.
8. Ahol a test bármely része vagy a lábak izzadnak.
9. Ahol a viszkető fájdalmak jelentkeznek.
10. Ahol az ótvar nem volt eddig gyógyítható teljesen.

Az eredeti „Erényi-Ichtiol-Salicil” 8 koronás dobozokban csak a kizárólagos készítőnél kapható:

Erényi Béla DIANA-gyógyszertár
Budapest, **Károly-körút 5.**

(Postai megrendelések utánvétel mellett aznap szállítatnak.)

Több mint egy millió készülvél között be a világ minden részébe.

Csütörtök
Remzeti
Constan
Vigjáték 3 fel
Haley, Crom
celle, Fordi
Constantin abb
Jean Raynau
Paul de Lavar
De Larnac
Bernard
Sisti
Miano
Lavadensné
Kezdeté
III. Kir.
TO
Melodráma 3 fel
Jót szerző Puc
Sardou Viktor
Irák Lílica V
Fordította V
Tosca Floria
Cavaradossi M
Báró Scarpia
Angelotti Cesar
A soksztyes
Onofra
Solitrone
Birtónör
Pástorfu han
Kezdeté
Vársz
FA
Drama 3 felv
Báró Albrá D
Ema a nele
Ella, Jeanne
Ezen kareztly
Gró Vasky Lás
Zimenez herce
Lyriz Trautan
Péterdy Jenő
Gró Lubinyov
Báró Wassony
Orvostanár
Kovács Margit
Gozdánovics
Kezdeté
Vias
Nincs elvar
Bóhozát haro
Yaber Pierre
nos, Fo-Clit
De Privatin H
Dupont
Froulliguo
Gouzan
Kisranyásem
Zsó
Pantette
Dupontné
Kezdeté
Király
Varázs
Operett 3 fel
Dörmann és J
tolla Mérci Ad
zette Str
XIII. Joahim
Lothár
Heléna
Niki
Guzli
Friderika
Francz
Vendolin mint
Sisemund Jak
Kezdeté
Aránia
Shak
Kezdeté
Föv
WALDTAN
Men
Ch.
és a ma
Az elő
Jegyelővétel
A onkörtbe

SZÍNHÁZAK

Csütörtökön 1908. január 16-án

Nemzeti színház

Constantin abbé. Vigjáték 3 felvonásban. Irtak Halévy. Cremieux és Decour...

III. Kir. Operaház

TOSCA. Melodráma 3 felvonásban. Zenéjét szerző Puccini G. Szövegét Sardou Viktor dramája nyomán...

Várszínház

FATUM. Drama 3 felvonásban. Irtá Zsirus István.

Viaszínház

Vines elvamosni valója? Bohózat három felvonásban. Irták Yáber Pierre és Hennepin Maurice.

Király színház

Varázskeringő. Operett 3 felvonásban. Irták Börmann és Jacobson. Fordította Mérei Adolf.

Árnia színház

Shakespeare. Kezdeté fél 8 órakor

Népszínház-Digopera

Tündérszerelem. Fantaszékius operett 3 felvonásban. Irtá Maros Ferenc. Zenéjét szerző: Huszka Jenő.

Magyar színház

Kerülő ut. Színmű 8 felvonásban. Irtá Henry Bernstein. Ford. Salgó Ernő.

BUDAPESTI CABARET

Andrássy-út 69. TELEFON 93-16. Színpadi tréfa 24 mulató, művészi magánstán 3 kiegészítő kis bohózat

Apollo színház.

Az ifjuság forrása. (Fantaszékius színezet fölvetél.) Kutyavarieté. A patkányfogó (gyermekmese.) Diszszemle az orosz császár előtt.

CHICAGO színház.

VII., István-út 39 szám. Telefon 93-09. szám. Film kölcsön-osztály. Használt filmek eladása.

KURZ ZELMA

cs. és kir. kamaranékesnő Szerdán, február 19-én este 1/8 órakor a Vigadó összes termeiben tartja II. utolsó hangversenyét.

FOLIES CAPRICE. RÉVAY-UTCZA 18.

Az előadás kezdete 1/9 órakor. Ujdonság! Ma Szenzáció! 11 órakor Was Manner fesselt? 11 órakor „Kirándulás a szabadba”

BUDAPESTI Cabaret Terezkörút 28.

Minden este a nagyszerű januári műsor FELLEPNEK: László Rózi, Ferenc Károly, Balogh Böske, Huszár Károly, Gabányi László

TATRA-MULATÓ VII., KIRÁLY-UTCZA 77.

Rövid vándorjátéka Dr. Hegedüs József az angyalföldi tébolyda volt orvosának a PARALITIKUS című jelenetben. — Első fellépte Posen Bernát

Varieté-Színház

ezelőtt: Nemzetközi Orfeum. BUDAPEST, VIII., Rákóczi-út 63. szám. Socurs Blanche combinált trambolin jelenet. HARRY HOPKINS világbéke egy ketrecben

Jól lát?

Ha nem, akkor forduljon bizalommal NATSCHKE optikushoz, azaz Károly-körút 6. sz. ahol szemüvegek és látésvégek is legelőbbben kaphatók.

Köszönet nyilvánítás.

Azon alkalomból, hogy 29 éván át fennállott Mandl mulatóc elnevezés alatt ismert üzletünket egészségi okokból hosszú időn át volt munkatársainknak

Vasvári és Hohenberg

uraknak eladtuk, kellemes kötelességet véltünk teljesíteni, ha első sorban is vendégeinknek az irántuk mindenkor tanusított kitünő pártfogásért és szeretetreméltó támogatásért igaz hálánkat lerójuk és színtelű köszönetünket ez úton kifejezésre juttatjuk.

Szívélyes üdvözléttel Mandl Albert és neje

Értesítés.

Hivatkozással fenti sorokra, van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

a „MANDL” mulatót

6. hó 1-én átvettük. Egyrészt mint a mulatóc évekén át volt színészi rendezője, másrészt pedig mint annak fennállása óta volt főpinczére minden törekvésünk oda fog irányulni, hogy ugy kellemesen szórakoztató műsor, mint lelkiismeretes és figyelmes kiszolgálás által a n. é. közönség megelegedését teljes mértékben kiérdemeljük.

Mandl és Hohenberg. kiváló tisztelettel

CIMBALMOK,

legújabb szabadalmazott acél belső szerkezetű, melynek hangját, hangterjedését más gyártmány meg se közelíti. Feltűnően szép, könnyű, hűvös, csiszolt, fényes, csiszolt, csiszolt, csiszolt.

ajándék

egy Rákóczi gramofon

WAGNER HANGSZER KIRÁLY-nál Budapest, VIII., József-körút 15.

Lemez-vevőim a felkelet mindig ingyen kapják. Általános hangszerek árjegyzék ingyen.

Nászajándékok

reszletfizetésre is kaphatók jutányos áron

POLGÁR KÁLMÁN művészi ékszerterületén

Budapest, Erzsébet-körút 29. l. em. Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

FÓVAROSI ORFEUM. Ma es minden este: Menetekel, Wegner, Ch. Dieck, H. Lamore és a maga nemében egyedül álló új januári műsor többi része. Az előadás kezdete 8 órakor.

Jól lát? Ha nem, akkor forduljon bizalommal NATSCHKE optikushoz, azaz Károly-körút 6. sz. ahol szemüvegek és látésvégek is legelőbbben kaphatók.

Nászajándékok reszletfizetésre is kaphatók jutányos áron POLGÁR KÁLMÁN művészi ékszerterületén Budapest, Erzsébet-körút 29. l. em. Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

HÁZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK
HÁZAJÁNDÉK-
TÁRGYAK

A
LEGELÖNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN

ÉKSZERÉSZ-ÉS MŰÖRÁS-
üzletében *szerezhetők be.*
BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDITOK,
ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Tessék
a címre
ügyelni!

Gramofonok

a legjobb minőségben 30 korona értékű le-
mezsel együtt, csekély havi részletfizetés mel-
lett már 85 koronáért (és feljebb) kaphatók

Aufrecht és Goldschmied

hangszerárházában

Budapest, VII., R. közti-út 26. szám.

Köpes árjegyzék ingyen és bérmentve.

PÉNZSZEKRENYEK GELLÉRI ÉS SCHULLER CZÉGNEL BUDAPEST, IX., RAKOS-U. 4.

GYARTANAK: TŰZ- ÉS BETÖRÉSMENTES PÉNZSZEKRE-
NYEKET, KÖNYV- ÉS OKMÁNSZEKRENYE-
KET, ANYAKÖNYVI SZEKRENYEKET, PÁNCZÉLSZEKRENYEKET
ÉS PÁNCZÉLSZOBÁKAT LEGJOBB KIVITELBEN.

Allandó nagy raktár. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

STANDARD

életbiztosító társaság Edinburghban, Angolhon
ALAPÍTTATOTT 1825.

Magyarországi fiók:

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.
(Standard palota.)

Evi bevétel	86.000.000 korona
Kiutali nyereségrészek	170.000.000 "
Vagyon	285.000.000 "
Balázesetek folytán kifizetve	600.000.000 "

A „Standard” kötvényeinek nevezetesebb előnyei
Kétségtelen biztonság — Alacsony díjak — Szabad világkötvények érvény-
ben tartása díjfizetések elmulasztásánál. — Tökésítés és előre megállapí-
tott visszaváltási érték — Megtámadhatatlanság. — Feltétlen fizetés ön-
gyilkosság esetében egyévi fennállás után. — Szabad háború-biztosítás
népfelkelők részére.

Ditáblázatok kívánatra küldetnek

GRAMOFON TULAJDONOSOKAT ÉRDEKLI.
INGYEN.

hogy miképpen kaphatnak minden gramofonra alkalmas kétoldalu művész-lemezt

Sok ezer új magyar felvétel! 1000 darab finom angol acél gramofon-tűnagytétel folytán **csak 3 korona.** — Saját érdekében cselekszik, ha kivágja és megőrzi felhívásunkat. — Gramofon beszélőgép-árjegyzék és lemez-jegyzéket ingyen küldünk.

Tessék hozzánk kérdést intézni.

Iván és Vári hangszerosztálya **Budapest, VI. Teréz-körút 1/c.**

GRAND PRIX PARISI VILÁGKIÁLLÍTÁS 1900.
KWIZDA-FLUID
 Kigyó-védjegy.
(TURISTA-FLUID)
 Rögóta kitűnőnek elismert illatos bedörzselés az iszok és innak erősítésére. Erősítés és erőmegújítás céljából használják az összes turisták, keletkezők és lovaglókat turák után.
 Ár a egész kor. 2.-, fél üveg kor. 1.20.
KWIZDA-flu FLUID
 VALÓDI A GYÓGYTÁRÁKBAN KAPHATÓ.
 Képes árjegyzék ingyen és bérment. küldetik.
 Főraktár: TOROK JOZSEF gyógyszerésznél.
 BUDAPEST, Király-utca 12. sz. és Andrássy-út 26.

A legújabb hajók és hajszűrővasak.
MÜLLER J. L.-féle Brise de Violettes
 Legkedveltebb ibolya illat
 a frissen szedett ibolyának illatával egyenlő kellemes tartossága és finomságára nézve feltűnő hatatlan. ezen tulajdonság felhívul minden várankozást kiváló bűtő és kellemes illata által.
 Üvege 1.50. Kapható: 2.50 és 4.50 forint.
MÜLLER J. L. Cs. és kir. udv. szállító
 Illatsz. és pipere szappan-gyármű Budapest.
 Koronaherceg-u. 2. Rottenbiller-u. 8.
AZ EGÉSZ ORSZÁGBAN KAPHATÓ
 Ruhák és hajkefékben nagy választék.

Ekszerek ezüstművek, egyházi szerek, ótvosművek, órák, arany ezüst különleges ségek a legújtanvossabb árban beszerezhetőek
részletfizetésre is
SÁRGA JÁNOS ékszergyárosnál
 BUDAPEST, Képes nagyárjegyzék ingyen.
 Gyár: Görög templom u. Főraktár: Mátyás k-t. 13.

Új Idők

széptudalmi, társadalmi és művészeti képes állap

Szerkesztő:

HERCZEG FERENCZ

Előfizetési ára negyedévre 4 korona.

Mutatványszám kérésre ingyen.

Kiadóhivatal Budapest, VI., Andrássy-út 10. sz.

DELI S.
 csemege-különlegességek
BUDAPEST,
 Ferencz József-tér
 CRESHAM-PALOTA.

Drága hus, olcsó hal!

Kaholjan fej nélkül	35
Tengeri lazac	35 kr.
Tókehal kicsi	20
Tókehal nagy	45/50
Tókehal belgoland	65
Dorsch	45
Sima lepényhal	65
Vörös laposthal	40
Tengeri pisztráng	45
Libombushal	180
Nyelvhal	210

Nagyár
 Halkonservgyár és Halkereskedelmi r.-t.
 Budapest, Közp. vásárcsarnok, Garay-terti halcsarnok, Király-utca 60. Battyányi-terti vásárcsarnok, Újpest, Árpád-ut.

On gyöngéd férj?
 Ha igen, akkor vigyen haza a feleségének egy üveg **MENYECSKE LIKORT.**
 Gyártja az Első Alföldi Cognacgyár r.-t. Kecskeméten

6 évi jótállással 6
ÓRÁK
 arany- és ezüst-lánczok,
EKSZEREK
 CSEKÉLY
RÉSZLET-FIZETÉSRE.
DIAMANT S.
 BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRUT 9. szám az udvarban.
 Képes árjegyzék ingyen.
 Csekély részletfizetésre.

Mérnöki műszerekkel veszt, elad, cserél, lejtőrök, Planiméter, Teleskop, Goerz-Zeiss-Triädersib.
HATSCHKEK EMIL
 Andrássy-út 13.
 Fiókjai Erzsébet-körút 38

Ajtók ablakok, FASZEDŐNYÖK, FASZÁCSOK, rapuk használata és nyak oldala kaphatók!
 Lefkóvits Jakabnál
 Pesti, V. Csáky-utca 26, Korall-utca sarok, Lipótkörút közelében.

Polgár Sándor
 m. kir. szabad nyert orvos m. kir. és községi orvos
BUDAPEST
 VII. Erzsébet-körút 50.
 Legelőnyösebben beszerezhető orvos, sebész és betegápolási eszközök. Gummi árak, Suspensórium, Irrigator, feoskendők stb. legújabb találmánya csász. és kir. szabad Polgár-féle sarvtörők, has- és köldök kövek. — Valódi francia különlegesség (óvszerek) Rézletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Postán tessék Gyvelni.

